

**”VARFÖR MOBBAS VI AV FINLANDS
REGERING?”
HUR DEN FINLANDSSVENSKA
IDENTITETEN SPEGLAS GENOM EN
TIDNINGSDEBATT OM VÅRDREFORMEN**

Emmi Ahola

Magisteravhandling i svenska
Jyväskylä universitet
Institutionen för språk- och kommunikationsstudier
2018

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta –Humanistis-yhteiskuntatieteellinen	Laitos –Kieli- ja viestintätieteiden laitos
Tekijä –Emmi Ahola	
Työn nimi – ”Varför mobbas vi av Finlands regering?” – Hur den finlandssvenska identiteten speglas genom en tidningsdebatt om vårdreformen	
Oppiaine –Ruotsin kieli	Työn laji –Pro gradu -tutkielma
Aika –08/2018	Sivumäärä – 56
<p>Tiivistelmä –</p> <p>Tämän maisterintutkielman tarkoituksena on tutkia, millaisia vaikutuksia sote- ja maakuntauudistuksella on Pohjanmaan ruotsinkielisen väestön identiteettiin. Tutkielma toteutettiin diskurssianalyysinä, ja sen aineistona toimivat Vasabladetin mielipidekirjoitukset aiheesta. Analysoitavat diskurssit tutkimuksessa olivat alueellisuus, äidinkieli perustuslaillisenä oikeutena, potilasturvallisuus ja turvallisuudentunne sekä kritiikki poliitikkoja ja hallitusta kohtaan. Tutkimuksessa kävi ilmi, että keskustelu soteuudistuksesta on tunteikasta ja että se näkyy vahvasti Vaasan alueen ihmisten alueellisessa identiteetissä. Kielellä ja turvallisuudentunteella on vahva yhteys keskustelussa, ja niiden diskurssit kytkeytyvätkin vahvasti toisiinsa. Analyysissa korostui erilaisten pronominiin käyttö alueellista identiteettiä vahvistavana seikkana (niin sanottu ”me-vastaan-muut-ajattelu”), äidinkielen tärkeyden korostus hoitotilanteissa sekä se, että hallitus ja sotesta päättävät henkilöt eivät samaistu siihen, miten mahdolliset uudistukset kirjoittajien mielestä vaikuttaisivat alueen ihmisiin.</p> <p>Tutkimusta vaikeutti se, että soteuudistus on edelleen kesken eikä sen etenemisestä voida olla varmoja. On myöskin todettava, että suomenruotsalaisen identiteetin eri komponentteja on vaikea eritellä tai määritellä, vaikka erilaiset identiteetin diskurssit nousivatkin materiaalista selkeästi. Aiheesta riittää vielä paljon mahdollisia jatkotutkimusaiheita, mutta tämä tutkielma toivottavasti kannustaa keskusteluun aiheesta.</p>	
Asiasanat – identitet, vårdreform, regionalitet, finlandssvensk	
Säilytyspaikka – JYX, Jyväskylän yliopisto	
Muita tietoja –	

INNEHÅLL

1	INLEDNING	5
2.	TEORETISKA UTGÅNSPUNKTER	8
2.1.	Identitet.....	8
2.1.1.	Social identitet	11
2.1.2.	Grupptillhörighet och -identifikation hos finlandssvenskar	13
2.2.	Svenskan i Finland	14
2.2.1.	Svenska språkets historia och ställning i Finland	14
3.	METOD OCH MATERIAL	21
3.1	Syfte	21
3.2	Analysmetod	22
3.3	Material	24
4.	RESULTAT	29
4.1	Regionalitet	29
4.2	Modersmål som grundlagsenlig rätt	33
4.3	Patientsäkerhet och trygghetskänsla	37
4.4	Kritik mot politiker och Finlands regering	40
5.	DISKUSSION	46
6.	AVSLUTNING	50
	LITTERATUR	52

1 INLEDNING

Den så kallade *vård- och landskapsreformen* (fortsättningsvis vårdreformen) är en av de största samhällsprocesserna Finland har upplevt på lång tid. Reformen kommer att påverka alla finländares liv - och egentligen påverkar den oss redan nu.

Vårdreformen är en långvarig och omfattande process som pågått under flera år och i skrivande stund (våren 2018) ännu inte är färdig. På social- och hälsovårdsministeriets hemsida om landskapsreformen konstateras det att ”social- och hälsovårdsreformen är en reform av hela den offentliga social- och hälsovården” (Social- och hälsovårdsministeriet, 2017). Detta betyder att i framtiden kommer de nya landskapen ansvara för anordnandet av de officiella social- och hälsotjänsterna, i stället för kommunerna som för tillfället har ansvaret. Meningen med detta är att människor får mer valfrihet i var de söker vård. Tillsammans med vårdreformen genomförs alltså en landskapsreform, och nästa steg för att avancera båda reformer är landskapsvalet i oktober 2018 där vi finländare får välja de som kommer besluta om ärenden i området, som tidigare fattades av olika regionala ämbeten.

Planerna för och lagstiftningen gällande vårdreformen började redan för flera år sedan. I slutet av 2016 fattades det ett beslut om att från och med 2019 bara ska finnas tolv centralsjukhus i Finland. Med denna reform kommer hälsovården i hela landet arrangeras om, och det kommer att ske i 18 nya landskap, och i dessa landskap har högsta beslutanderätten landskapsfullmäktige (Social- och hälsovårdsministeriet, 2018). Samtidigt som landskapsförändringarna sker kommer antalet centralsjukhus i Finland också minska från 16 till 12. Tidigare samma år hade även möjligheten 12 + 1 – där extrasjukhuset skulle vara i Vasa för att garantera tillräcklig vård på svenska – diskuterats, men detta togs tillbaka i sista stund. I dagsläget är det klart att Vasa inte kommer att ha centralsjukhus. I denna avhandling studerar jag insändare i tidningen Vasabladet som skrevs under hösten 2016 då det fortfarande rådde en stor osäkerhet om Vasa kommer att få behålla sin status som centralsjukhusort. Den 13 december 2016 fattades alltså beslutet om att detta inte skulle ske.

Vårdreformen får för närvarande stor kritik i huvudstadsregionen och i Helsingfors stadsfullmäktige. Just nu är det svårt att säga när reformen har avancerat till den punkt då den finska kommunen Seinäjoki i verkligheten måste ta hand om vården också på svenska för dem som bor i Vasaområdet, eller hur vårdreformen slutligen kommer att genomföras och hur vårdtjänster kommer att förändras jämfört med hur de nu ordnas. Det tvistas fortfarande om soteområden (dvs. områden där vård- och hälsoservice i framtiden ordnas istället för staten), och politiskt debatteras om att regeringen borde fällas. Det har inte ännu hänt, men är möjligt: det var meningen att riksdagen skulle rösta om vårdreformen, men nu i sommaren 2018 ser det ut att omröstningen och genomförandet av reformen dröjer ännu längre.

Med sk. *omfattande jour* avses vård som är tillgänglig dygnet runt. Den mest krävande juren som innehåller exempelvis social jour, erbjuds vid alla fem universitetssjukhus, samt sju andra centralsjukhus. Till denna lista hör också Seinäjoki. Detta upplevs som ett hot för de svenskspråkiga finländare som bor i området, för då kommer vården flyttas till Seinäjoki och man befärar att man inte kommer att kunna få fullgod vård på svenska. Mest kommer begränsade möjligheter till vård på svenska påverka och försvåra livet för dem som har begränsade eller inga kunskaper alls i finska. Det är viktigt att komma ihåg att alla finlandssvenskar inte är tvåspråkiga, även om det är en vanlig feluppfattning. Attityder gentemot finlandssvenskar bland majoritetsbefolkningen är varierande. Ibland har de visat sig negativa, till exempel i vissa webbdiskussioner, där man beskrivit dem som ”mindre äkta finländare” än finskspråkiga (Saukkonen 2011, 101).

Kritik mot finlandssvenskhet kommer oftast från en liten men högljudd grupp som ger en bild av att det finns många som kritiserar finlandssvenskar. Enligt Saukkonen (2011) riktas ännu mer kritik mot de organisationer och institutioner vilka anses göra orättvisa eller felaktiga språkpolitiska beslut än mot själva befolkningen. Diskussionen om svenskans ställning i synnerhet i skolvärlden pågår ännu. Nuförtiden börjar man lära sig svenska redan i lågstadiet i sjätte klass. Det hade planerats ett experiment där svenskan skulle vara frivillig i några skolor under hela grundskolan, men bara ett par kommuner i hela Finland anmälde sig till experimentet, och även de tog anmälan tillbaka, så det kommer inte att utföras ändå. Lagen som gäller experimentet gäller till 2024. På basis av hur få skolor var intresserade av detta experiment skulle jag dra slutsatsen att kommuner och skolor tycker att det är viktigt att läsa svenska för finskspråkiga finländare.

Under hösten 2016 var diskussionen i tidningar och andra medier speciellt intensiv, för under denna period fattades det största beslutet om hur många centralsjukhus det skulle finnas i Finland när reformen skulle realiseras. Jag har därför valt att närmare studera hur vårdreformen påverkar identiteten hos svenskspråkiga finländare i Österbotten genom att analysera hur reformen diskuteras i insändare i tidningen Vasabladet. Jag analyserar inlägg som gjordes under avledningen Ledare & Debatt. Jag använder diskursanalys som metod (Pietikäinen & Mäntynen 2009), vilket passar bra för en undersökning där det undersöks hur språk och t.ex. ordval påverkar identitet.

För denna avhandling är det viktigt att klargöra vad som avses med finlandssvensk då det är en vanlig term i materialet. En *finlandssvensk* definierar sig oftast själv som sådan och den knyter sig starkt med språk och identitet (Liebkind m.fl., 2006, 89). Med svenskspråkig finländare avses istället en finländare som har svenska som modersmål. Finlandssvenskar är ofta tvåspråkiga, men som modersmål kan de nämna bara ett språk, så de måste välja mellan finska och svenska. Jag kommer i avhandlingen omväxlande använda de två termerna eftersom finlandssvensk är en fast term, men emellanåt är det relevant att tala om modersmål som en viktig faktor.

I materialet kan det också finnas tvåspråkiga skribenter eftersom jag inte kan veta vilket språk de har för modersmål.

I avhandlingen kommer jag att fokusera på två forskningsfrågor:

1. Vilka diskurser förekommer det om vårdreformen i insändarmaterialet?
2. Hur reflekteras finlandssvensk identitet genom dessa diskurser?

I de följande kapitlen kommer jag att redogöra för de teoretiska utgångspunkter som jag anlitar för analysen i avhandlingen samt presentera närmare diskursanalys som teori och metod. Därefter berättar jag mer om hur jag samlade in materialet för undersökningen. Efter metod- och materialredovisningen presenteras analysen.

2. TEORETISKA UTGÅNSPUNKTER

I detta kapitel redogörs för bakgrunden till undersökningen, de viktigaste teoretiska begreppen och termer samt tidigare studier som stöder de teoretiska utgångspunkterna och är de relevantaste för studien. Teoretisk bakgrund kommer huvudsakligen att basera sig på *identitet* och dess komponenter. I teoridelen kommer jag att behandla identitet och Svenskfinlands framtid samt det svenska språkets ställning i Finland förr och nu.

2.1. Identitet

Identitet är en mångsidig term som kan vara svårt att redogöra för. Begreppet kan definieras på flera sätt ur olika synpunkter, beroende på vad man vill forska i och fokusera på. I den här studien är definitioner från språksociologin och sociolingvistikerna relevanta och passande då fokus ligger på identitet hos en social grupp. Bucholtz och Hall (2005, 586) definierar identitet rätt omfattande som ”social positionering av sig själv och de andra” medan Liebkind och Henning-Lindblom (2015, 183) menar att identiteten kan svara på frågan ”Vem eller vad är jag?”

Inom språksociologin delar man vanligtvis in identitet enligt två dimensioner: den *personliga* och den *sociala identiteten* (Liebkind & Henning-Lindblom, 2015). Den individuella, personliga identiteten betyder självbilden hos en individ, hur man ser sig själv och vad man tänker om sig själv, samt hur andra beskriver individen och hur individen skulle vilja att alla andra ser en. Självbilden formar den personliga identitetens subjektiva del tillsammans med vem vi identifierar oss med.

En annan socialpsykologisk definition ger Anttila (2007) som menar att det är väsentligast att tala om *jaget* (fin. *itseys*). Liksom föregående forskare ovan, tar Anttila upp utgångspunkter av modern identitet och sociala konstruktioner. Anttila menar att det som är centralt för identiteten är att man aktivt känner sig själv och genom olika presentationer och symboler uppskattar sig själv (2007, 7). Forskningen inom sociolingvistik säger också att identiteten inte är en stabil konstruktion, utan att den ständigt omförhandlas beroende på kontexten (Seargeant & Tagg,

2014). Seargeant och Tagg (2014) föreslår därför att individen har identiteter i plural i stället för en identitet som varierar.

Bucholtz och Hall har en mer sociokulturell utgångspunkt (2005). De föreslår en referensram för att analysera hur identitet produceras genom interaktion. Vidare menar de att det finns fem olika principer som är viktiga för identiteten (se Bucholtz & Hall, 2005):

- *the emergence principle*: identitet är en produkt av lingvistisk och semiotisk verksamhet istället för att finnas färdigt hos individen från början
- *the positionality principle*: identiteter innehåller bl.a. demografiska kategorier, tillfälligt och interaktiva roller samt lokala, etnografiskt kulturella positioner
- *the indexicality principle*: identiteter kan riktas språkligt genom stilar eller språkliga strukturer och system
- *the relationality principle*: identiteter innehåller aspekter som rör relationen mellan ”jaget” och andra, såsom likhet/olikhet
- *the partialness principle*: identitet kan vara avsiktligt, habituellt och inte helt medvetet, dels en produkt av interaktiv diskussion och representation eller ett resultat av större process och strukturer

De mest relevanta principer för denna studie är den fjärde, *relationsprincipen* och den femte, *delaktighetsprincipen* för att de tar ställning till funktioner som social identitet har att göra med. Bucholtz och Halls tankar skiljer sig dock lite åt från den traditionella forskningen inom fältet, och är förslag i stället för påståenden, så de måste beaktas med försiktighet. Ändå är deras propositioner intressanta och har en klar poäng om identitetens kärna.

När man talar om eller tänker på identitet kommer olika drag upp: kultur, språk, sociala grupper, bosättningsort osv. (se t.ex. Björklund 2005). De kulturella och språkliga dragen är möjligtvis det man först kommer att tänka på: Att språk och i förlängningen kultur är viktiga för identiteten är enligt forskare dock inte okomplicerat (Liebkind & Henning-Lindblom 2015). Redan sociala identiteter studeras på tre olika analysnivåer inom språksociologin: den individuella nivån, interaktionsnivån och den samhällliga nivån (Liebkind & Henning-Lindblom 2015, 183). Den samhällliga nivån beaktar alla faktorer som kan påverka språkgruppidentifikationen (ibid.).

Detta innehåller t.ex. språklagstiftning, språkgruppens status och attityder mot och stereotyper om den.

Om vi talar om finlandssvensk identitet som en enhet, är det relevant att utgå ifrån ett perspektiv som ligger mellan gruppbaserad respektive kollektiv identitet, för i denna studie ligger den sociala identiteten hos människor i fokus. Det är viktigt att komma ihåg när man undersöker en identitet hos en viss grupp människor – t.ex. finlandssvenskar – att det alltid finns personliga identiteter inom den; det är alltså inte meningen att generalisera finlandssvenskar utan fundera på om det finns något speciellt med folkgruppen som skiljer den från majoritetsbefolkningen.

Den kollektiva finlandssvenska minoritetsidentiteten är en social konstruktion som leder till att en social grupp formar en kollektiv social identitet (Liebkind & Sandlund 2006, 14). Liebkind och Sandlund menar dock att en kollektiv identitet inte automatiskt är en skapelse av en språklig kategorisering.

Människor har multipla identiteter, en repertoar av sociala kategorier man hör till på grund av t.ex. hemort, modersmål eller nationalitet (Liebkind & Henning-Lindblom, 2015). Dessa kan vara multipla inom enskilda kategorier, såsom språket eller nationalitet. (ibid.). Detta är speciellt relevant vad gäller finlandssvensk identitet: För finlandssvenskarna är språket det draget i gruppen som gör den centralaste identitetsmarkören för gruppens medlemmar (Liebkind & Henning-Lindblom, 2015). Detta betyder att språket har för dem en integrativ funktion istället för en instrumentell, som också är en möjlig relation till ett språk. En instrumentell relation har man oftast till språk som inte är ens modersmål, det vill säga att språket är mer ett medel som möjliggör kommunikation, bara något man kan använda. Då har det inte en stor roll i relation till identiteten.

För medlemmar i en minoritetsgrupp – i den här undersökningen alltså svenskspråkiga finländare – är det viktigt att majoriteten omkring (i det här fallet finskspråkiga) erkänner gruppen, för det finns ett behov till att individens viktiga sociala identiteter erkänns av andra. När detta blir verklighet, får innegruppen en känsla om att deras gemensamma egenskaper är viktiga och värdefulla, samt annorlunda än de hos majoritetsgruppen (Liebkind & Henning-Lindblom, 2015). Då blir deras självkänsla inte hotad. Liebkind och Henning-Lindblom (2015)

menar att man kan tala om psykologiskt säkra och osäkra minoritets- och majoritetsgrupper. Där har minoritetsgrupperna definierats på följande sätt:

- En osäker minoritet jämför sig i allt med majoriteten och upplever sig förlora i jämförelsen. Majoriteten representerar en eftertraktansvärd norm och minoritetsmedlemmarna identifierar sig snarare med majoriteten än med minoriteten. Minoritetsmedlemskapet väcker hos medlemmarna mer skam än stolthet.
- En säker minoritet framhäver sina särdrag och medlemmarna identifierar sig starkt med sin grupp. En säker minoritet kräver socialt erkännande för sina särdrag och sin identitet, t.ex. ett visst mått av minoritetsskydd och/ eller självbestämmanderätt. (Liebkind & Henning-Lindblom 2015, 194)

Det finns säkert olika stereotyper och fördomar om finlandssvenska och svenskspråkiga finländare förstås, fast i verkligheten är de lika mycket finländare som de som är enbart finskspråkiga. Språkförhållandena varierar i olika ställen i Finland: i Österbotten finns det kommuner med en majoritet som har svenska som modersmål och då är det naturligt att man talar mer svenska. I Nyland och i Åbotrakten lever man mer tvåspråkigt. Med detta menar jag att de som har svenska som modersmål använder och kommunicerar mer på också finska.

2.1.1. Social identitet

Social identitet tas upp som en egen del i avhandlingen då jag utgår från ett antagande att vårdreformen påverkar den sociala delen av identiteten och hela gruppens självkänsla. I analysen kan det visas att några andra delar är viktigare, men det är omöjligt att på förhand veta vilka delar som kommer att förekomma mest.

Enligt Liebkind & Henning-Lindblom (2015) har den sociala identiteten att göra med hurdana sociala kategorier personen vill tillhöra eller anses tillhöra av andra. Med andra ord betyder det en känsla av tillhörighet och var vi tycker att vi hör till, vilka sociala grupper vi tycker att är "vår".

För att möjliggöra en social identitet behövs det sociala motsättningar och uppfattningar om den sociala verkligheten (Kreander & Sandlund 2006, 15). De motsättningarna baserar sig på t.ex. politiska och ideologiska uppfattningar man har, varav vissa blir permanenta och

följaktligen stabila, kollektiva identiteter (ibid.). Dessa sociala identiteter och sociala grupper synliggörs och presenteras då på olika sätt kollektivt genom massmedierna (Liebkind & Henning-Lindblom 2015, 186). Därtill är det möjligt för sociala grupper att visa sig för varandra. Genom att skilja den egna *ingruppen* (fi. sisäryhmä) från *utgruppen* (fi. ulkoryhmä) och tycka att den egna gruppen är bättre, skapas enligt Anttila (2007, 65) s.k. ”positiv separering” (fin. myönteinen erottuminen) som leder till att individens sociala identitet förstärks. Därtill menar Anttila att när social identitet blir synbar, reflekterar gruppen sig i självbilden och individen blir medveten om drag som skiljer kategorin som är relevant från andra kategorier. När den sociala identiteten är synbar, fungerar individen som en medlem av en grupp, och att vara medlem i en grupp har relevans med positivitet och negativitet av självbilden (ibid.).

Brewer (2001) identifierar fyra olika kategorier av social identitet och hur den används. Den första kategorin är *personbaserade sociala identiteter*. Detta begrepp syftar till definitioner som finns inom individen själv, m.a.o. den individuella kategorin i den sociala identiteten. Den svarar på samma frågor som den personliga identiteten, men också vilka vi är som medlemmar av en social kategori (Brewer 2001, 118).

Den andra kategorin, *relationella sociala identiteter* definierar jaget i relation till de andra. Till relationella förhållanden hör t.ex. de yrkesmässiga förhållandena, förhållandena inom familjen och de nära förhållandena (Brewer 2011). Dessa är dock ännu ganska små entiteter. Sociala normer och förväntningar associerade med sociala positioner reflekteras i relationella identiteter.

Gruppbaserade sociala identiteter syftar till hur en individ ser sig själv i relation till en större grupp eller en social entitet (Brewer, 2011). De påverkar tydligt självbilden hos individen: när en gruppbaserad identitet blir verklighet, utvidgar sig konstruktionen av jaget och inkluderar en bredare social enhet i stället för den enskilda individuella identiteten. Vidare, inom en gruppbaserad social identitet anpassar individer sina egenskaper till helheten så att de representerar gruppen som en stor enhet. Samtidigt förstärker medlemmar i gruppen de egenskaper som skiljer gruppen från andra grupper och gör den unik samt ökar kohesion inom gruppen (Brewer 2011).

Den sista och bredaste kategorin är *kollektiva identiteter*. Såsom gruppbaseade sociala identiteter, handlar dessa om att det finns delade presentationer om hurdan gruppen är, och de baserar sig på gemensamma intressen och erfarenheter (Brewer 2011, 119). De kollektiva identiteterna innehåller ytterligare en ställning att gruppen genom en längre process aktivt har bearbetat en bild om vad enheten representerar och hur de vill att de andra ser gruppen. På detta sätt representerar kollektiva identiteter prestationen av kollektiv strävan efter att gruppen är något mer än att de bara har någonting gemensamt (ibid.). Kollektiva identiteter är viktiga inom forskning av identitetspolitik. I denna avhandling har kollektiva identiteter en stor roll eftersom i materialet talas det mycket om finlandssvenskar som en stor grupp.

2.1.2. Grupptillhörighet och -identifikation hos finlandssvenskar

Bucholtz och Hall definierar identitet rätt omfattande som ”social positionering av sig själv och de andra” (2005, 586, min översättning). Henning-Lindblom (2012) konstaterar att det finns flera viktiga faktorer som synliggör hur medlemmar i olika grupper reflekterar sin gruppidentifikation och hur t.ex. gruppernas storlek och historia influerar på dessa tankar. I sina studier beskriver hon fyra olika språkgrupper med ett fokus på den finlandssvenska minoriteten. Information om hurdana identifikationer respondenterna hade mättes med hjälp av en identifikationsskala som innehöll olika komponenter (Henning-Lindblom, 2012, 50).

Henning-Lindblom konstaterar att varken låg etnolingvistisk vitalitet, kunskaper i finska eller samtidig identifikation som tvåspråkig och finsk har en negativ inverkan på identifikationen som finlandssvensk. Enligt Bucholtz och Hall (2005) konstrueras identitet av flera olika aspekter av relationen mellan individen och de andra, och de kan eventuellt överlappa varandra. De konstaterar vidare att identiteten kan dels vara avsiktlig, men också undermedveten eller resultat av en interaktiv diskussion eller en del av en större ideologisk process inom samhället. Vad som möjligen kan riskera att identifikationen försvagas är, att individens språkkontakter blir allt mer finska. Enligt Henning-Lindblom är det sålunda viktigt att tvåspråkiga familjer värnar om och upprätthåller sina svenskspråkiga kontakter, såsom vänner och släkt, och det är dessutom av betydelse att man använder svenska utanför hemmet.

Henning-Lindblom (2012) visar i sin doktorsavhandling att respondenterna i de olika delstudierna identifierar sig som både finlandssvenska och finländare, och att identifikation som

finlandssvensk korrelerar positivt med identifikation som finländare (Henning-Lindblom, 2012, 91). En förklaring till att man samtidigt identifierar sig med språket och nationaliteten är att individen vill minska partiskheten gentemot de två språkgrupperna. Detta är intressant eftersom man traditionellt inom lingvistisk sociokulturell forskning betonar ”åtskillnad” (eng. *distinction*) och att det kan manifesteras speciellt genom språket (Bucholtz & Hall, 2005, 600). Därtill rapporterar Henning-Lindblom olika sätt man använder för att minska partiskheten, som kan variera beroende på om man hör till en majoritet eller en minoritet.

Som sammanfattning kan jag konstatera att när jag i min studie använder termen identitet, menar jag hädanefter en social, kollektiv konstruktion hos den etniska gruppen, som innehåller språket och andra personliga drag, men också den sociala dimensionen och hur den syns genom etnisk gruppstillhörighet och mellan gruppens medlemmar och hos deras värderingar. (se t.ex. Bucholtz & Hall 2005, Brewer 2011 och Liebkind & Henning-Lindblom 2015)

2.2. Svenskan i Finland

I det följande skildrar jag det svenska språkets status och position i det finska samhället och redogör för hur den har förändrats över tid. I detta kapitel funderar jag också på vad som gör en finlandssvensk finlandssvensk och tittar närmare på hurdana eventuella stereotyper och fördomar det finns om finlandssvenskar. I slutet av kapitlet funderar jag på hur svenskhet och de svenskspråkiga finländarnas ställning i Finland ser ut i framtiden.

2.2.1. Svenska språkets historia och ställning i Finland

Finska och svenska är Finlands nationalspråk. Inför lagen är de jämställda, och alla medborgare i Finland har samma rättigheter oavsett språket (Finlands grundlag 1999/731, 1 kap 17§). Språkliga rättigheter listas bredare också i språklagen, exempelvis när man har rätt till tolkning och vilka dokument man har rätt att få på finska eller på svenska (Språklag 2003/423, 1 kap 3§). Ytligt ser det alltså ut som att alla finländares ställning med sitt modersmål är tryggade och likvärdiga. I verkligheten finns den svenskspråkiga befolkningen demografiskt sett mest på kustområdena (se t.ex. Meinander 2016, 13) och på Åland, den enda platsen där det numera finns officiellt enspråkigt svenskspråkiga kommuner: sammanlagt 16 (Kommunalförbundet,

2017). I Finland finns det 311 kommuner, varav 49 är två- eller svenskspråkiga. Kommun kan vara tvåspråkig då minst 8 procent av invånarna eller 3 000 invånare har minoritetsspråket som sitt modersmål (ibid.) I absoluta tal bor det mest svenskspråkiga bl.a. i Helsingfors, Esbo, Borgå, Vasa, Mariehamn, Jakobstad och Pedersöre (Kommunalförbundet, 2017). Utanför de kommunerna där det finns invånare som är tvåspråkiga eller har svenska som modersmål är det oftast sällan man hör eller behöver använda svenska. Även om alla elever som har gått i finskspråkig skola har läst svenska (liksom de som har gått i svenskspråkig skola har läst finska), garanterar det inte att man har kunskap att tala, kanske ens att förstå (Palviainen 2012, 14). Antalet av tvåspråkiga kommuner har i tio år minskat med över hundra: ännu på 2008 fanns det samtliga 41 kommuner som var tvåspråkiga med svensk majoritet eller enbart svenskspråkiga (Kommunalförbundet 2017).

Trots det här har svenskans ställning länge varit ganska stabil (Meinander 2016). Den svenskspråkiga kulturen i Finland lever starkt: Det är obligatoriskt för elever i finska skolor att läsa svenska fr.o.m. årskurs 6, Finland har ett parallellt skolsystem där det finns dagvård, skola och utbildning parallellt på finska eller på svenska, även på högskolenivå. Vi har språkbad i svenska för finskspråkiga barn. Det finns bl.a. svenskspråkiga tidningar, radiokanaler, musik och artister, föreningar, församlingar, teater, idrottssällskap, litteratur – listan är lång och innehåller otaliga funktioner och aktörer i samhället (se t.ex. Meinander 2016, Liebkind & Sandlund 2006). För att kulturen och det svenska språket ska leva starkt vidare kan man inte ta den som en självklarhet. Under alla reformer och förändringar som är på väg är det viktigt att värna båda våra språk (Sundell & Wikberg, 2010).

Svenskans rötter i Finland finns långt tillbaka i historien. Detta beror på att det område som idag är Finland under fler århundraden var en del av Sverige och styrdes och administrerades på svenska. Under tidigt 1800-tal tog Ryssland över styrandet innan Finland till slut förklarade sig självständigt år 1917 (Meinander 2016). Den s.k. språkdiskussionen gällande svenskans och finskans roll i Finland började på riktigt under slutet av 1800-talet, när språkförordningen utfärdades år 1863 och trädde i kraft i mitten av 1880-talet (Meinander 2016). Detta innebar att finska och svenska blev jämlika administrationsspråk. Finskan började dock i snabb takt dominera inom olika sektorer inom samhället (ibid.).

I början av 1900-talet inträffade det flera förnyelser och förordningar vilket ledde till att det hände mycket gällande båda språken och svenskans ställning värnades mer än förut. Svenska folkpartiet grundades år 1906. I samma takt trädde den s.k. lantdagsreformen i kraft. Detta ledde till att svenskan förlorade makt som förvaltningspråk i olika domäner där det tidigare hade haft det, såsom i finskspråkiga kommuner (Meinander 2016). Hösten 1912 användes termen finlandssvensk för första gången officiellt och språkorganet *Studentbladet* grundades av svenskspråkiga studenter. När Finland blev självständigt, tilltog språkstriden som pågått sedan slutet av 1800-talet på riktigt. Inhemska stridigheter fick mer utrymme och språkstriden pågick alltmer intensivt ända till andra världskriget (Meinander 2016). Under inbördeskriget år 1918 var inte språket den största striden utan snarare samhällsklasser, ideologier och regionala intressen (ibid.). Med anledning av dessa delade tankar och genom de inrikespolitiska förändringarna och diskussionen förnyades språklagarna ganska omfattande.

Diskussionen om Ålands autonomi hjälpte svenskan i Finland. För att driva igenom självstyrelsen på Åland behövde regeringen Svenska Folkpartiets medverkan. Tack vare ett gynnande resultat var regeringen beredd att 1919 godkänna en ny regeringsform enligt vilken finska och svenska är republikens nationalspråk (Meinander 2016, 17). Språklagstiftningen som trädde i kraft i årsskiftet 1921 – 1922 hade många drag som gäller även i dag (Meinander 2016). På denna tid var man dock inte nöjd med lagen, utan det fanns grupper inom båda språk som protesterade starkt emot principer som hade ställts. Fast lagen hade garanterat svenskans ställning i tvåspråkig kommunerna med en svenskspråkig minoritet på minst 10 procent inom kommunikationen med de centralaste ämbetsverken och myndigheterna, räckte det inte för språkvärnare (Meinander 2016, 19).

Det finns flera förklaringar inom forskningen till varför språkstriden blev så het och intensiv (Meinander 2016). En del forskare menar att striden uppkom som en biprodukt under vinterkriget när språkgrupperna hade existentiella kriser. Andra säger att striden blev till fred för att Finlands ekonomi och samhälleliga situationen i allmänhet stabiliserades under 1930-talet. Meinander undrar hur det är möjligt att striden pågick så länge även om de två språkgruppen tidigare hade klarat av så många svårigheter i samarbete. Fennomanin var som starkast under 1800-talet, men ännu under 1920-talet ställde förfinsknigen till svårigheter för de svenskspråkiga i Finland (Meinander 2016). Först i slutet av 1930-talet började äktfinska kraven förlora sin makt och trovärdighet.

I och med att kriget i Finland tog slut började befolkningen öka i absoluta tal, medan antalet svenskspråkiga förblev i stort sett detsamma (se t.ex. Tabell 1, Finnäs 2004). Då kan man också säga att språkgrupperna blev balanserade (Statsrådets kansli, 2017, 9). Den procentuella andelen började dock minska stadigt redan under 1900-talet och har sedan fortsatt (Statistikcentralen 2016). En stor minskning ägde rum under 1950-talet efter kriget när ett stort antal finländare emigrerade till Sverige för jobbens skull (Kreander & Sandlund 2006, Meinander 2016). Det är dock viktigt att igen komma ihåg att man i Finland endast kan registrera ett språk som sitt modersmål. Många finlandssvenska är två- eller flerspråkiga, men det syns inte i statistiken.

Tabell 1. Den svenskspråkiga befolkningens storlek och procentuella andel av hela befolkningen 1880 – 2002 (Finnäs 2004, Statistikcentralen 2015)

År	N	%
1880	294 900	14,3
1890	322 600	13,6
1900	349 700	12,9
1910	339 000	11,6
1920	341 000	11,0
1930	342 900	10,1
1940	354 000	9,6
1950	348 300	8,6
1960	330 500	7,4
1970	303 400	6,6
1980	300 500	6,3
1990	296 700	5,9
2000	291 700	5,6
2002	290 251	5,6
2015	290 161	5,3

Enligt Kommunalförbunden (2017) bor det ca. 1,77 miljoner finländare i tvåspråkiga kommuner, och 140 000 svenskspråkiga i kommuner med finska som majoritetsspråk.

2.2.2. Svenskfinlands framtid

Det är givetvis svårt att förutspå vad som kommer att hända med det svenska språkets ställning i Finland om tio eller hundra år och om Finland kommer att förbli ett officiellt tvåspråkigt land. Enligt en undersökning av Sundell och Wikberg (2010) är finlandssvenskarna beredda att försvara och agera för sitt språk och sin kultur och anser att Finland borde förbli tvåspråkigt (Björkstrand 2005). Hela det finländska samhället möter utmaningar och förändringar som påverkar alla finländare, men man är speciellt rädd för hur minoritetsspråket kommer att drabbas av omständigheterna (Sundell & Wikberg 2010). För att möjliggöra en ljus framtid är det klokt att samarbeta mellan det offentliga och det privata (Sundell, 2016). Enligt Sundells rapport (2016, 41) borde någon planera en långsiktig strategi för finlandssvenskheten gemensamt med hela Svenskfinland så snart som möjligt, men också komma ihåg lokal förankring. Sundell anser att finlandssvenskarna har lösningarna i sina egna händer.

Just nu pågår det många sammanslagningar av olika verksamheter i olika samhällsområden på grund av att man föredrar större enheter av resurssparande skäl (Henriksson 2011). Med anledning av sådana sammanslagningar finns det ett hot att det leder till att svenskan förlorar ställning t.ex. om en svensk- och finskspråkig enhet integreras till en tvåspråkig verksamhet. Vidare tar man inte hänsyn till svenskspråkig service i stora delar av landet för att den svenskspråkiga befolkningen mestadels är samlad på kustområdena, vilket enligt Henriksson (2011) är en utveckling som är en utmaning för Svenskfinland. Om man borde bevara enspråkigt svenska enheter kvar eller inte är en annan fråga. Å ena sidan skulle man då ha samma utgångspunkter, å andra sidan är det möjligt att de svenskspråkiga enheter blir små, vilket ökar deras sårbarhet, och brist på kompetens är större än i stora enheter. Henriksson konstaterar också följande:

I en organisation där alla har samma modersmål konkurrerar man om resurserna med utgångspunkt i verksamheten. Verksamhet på olika språk tillmäts nämligen också, mer och mindre medvetet och uttalat, olika status och värde. I en tvåspråkig organisation finns konstellationen finska-svenska alltid i bakgrunden och eftersom minoriteten väger lättare, innebär det att den svenskspråkiga verksamheten hela tiden måste kunna motivera sin existens [---] Detta språkliga förhållande finns i de flesta tvåspråkiga kommuner och organisationer idag. För minoriteten slukar det massvis med resurser att ständigt känna att man är med på nåder. Det är tungt att konstant behöva försvara sin rätt att existera. (Finskspråkiga i lokal minoritet kan givetvis vara ställda inför samma problem.) (Henriksson 2011, 22)

Det viktigaste som framgår av citatet enligt min mening är att man inte hela tiden borde behöva ”kunna motivera sin existens”. Det sammanfattar tydligt språkgruppernas ställning. Den som står i minoritet har inte själv valt att hamna i situationen: det är majoritetens ansvar att uppmärksamma dem. Självklart behövs det ändå arbete från minoritetens sida också. Henriksson tycker därtill att för att någon tvåspråkig verksamhet kommer att lyckas, krävs det medveten språkplanering.

För att främja landets båda nationella språk skapade Stadsrådet den första nationalspråksstrategin i slutet av år 2012. För denna strategi har Justitieministeriet utlagt en handlingsplan. Meningen med strategin är att hjälpa myndigheterna att tillgodose språkliga grundläggande rättigheter samt bättre iaktta språklagstiftningen (Justitieministeriet 2017). I strategin (2017,14) konstateras att Sipiläs regering har förbundit sig till att i alla projekt trygga de språkliga rättigheterna enligt grundlagen. Vidare konstateras det att ”i synnerhet i stora förvaltningsreformer ska uppmärksamhet fastas vid att de språkliga rättigheterna och möjligheterna att få service på sitt modersmål inte försämras.” (Justitieministeriet 2017, 14). För att få resultat borde båda lyssna på varandra och inleda förnuftiga diskussioner istället för att göra endast eget ärende synligt och kritisera den andra: ”Två grupper som diskuterar om varandra, en grupp försvarar och annan kritiserar” (Saukkonen, 2011)

Fördelar med tvåspråkig organisering påpekas sällan (Henriksson, 2011). Ofta strävar verksamheter efter att vara tvåspråkiga eftersom det är resurssparande, men sedan lyckas verksamheten ändå inte att erbjuda service på två språk. Det skulle möjligen vara gynnsammare att se det positiva i tvåspråkighet istället.

3. METOD OCH MATERIAL

I detta kapitel presenteras och diskuteras metoden för datainsamling och analys. Först redogör jag för studiens syfte samt forskningsfrågor. Efter detta presenteras metoden i allmänhet och hur den utnyttjas och används för just denna studie. Därtill beskrivs datainsamlingen och hur den skedde. I slutet av kapitlet presenteras materialet som analyseras i undersökningen.

3.1 Syfte

Vårdreformen är ett potentiellt hot för finlandssvensk identitet eftersom vården möjligen flyttas till en finskspråkig stad, och detta skulle eventuellt påverka språkliga rättigheter och regional identitet hos människorna i området. Syftet med denna undersökning är att undersöka samhällsdebatten om vårdreformen i media och närmare titta på vilka diskurser kring finlandssvensk identitet som är största. Jag undersöker frågan genom att analysera insändarmaterial i den svenskspråkiga tidningen Vasabladet där man kan anta att det huvudsakligen är finlandssvenskar som skriver insändare. På detta sätt får jag svenskspråkigas synvinkel på frågan. I analysen fokuserar jag på den regionala aspekten av identitet, vilket betyder hur identiteten påverkas av var man bor. Meningen med avhandlingen är att analysera texter som handlar om vårdreformen i Finland och kategorisera olika diskurser som finns i texterna. Antagandet är att olika sidor av identitet tas fram, den regionala sidan möjligen betonad, och att man kan se en klar självbild eller en gruppidentitet som hör till svenskspråkiga finländare som bor i området. Jag tror att det främst är språket och modersmålet som nämns, då de är betydande argument i diskussion om vårdreformen i västra Finland, speciellt runt Vasa och allmänt på Österbotten, där ca. 50 % av invånare har svenska som modersmål och kommuner är officiellt tvåspråkiga eller vars majoritet är svenskspråkig.

Jag har valt detta tema då jag anser att det är viktigt att undersöka hur en minoritet som svenskspråkiga finländare påverkas av stora samhälleliga omvandlingsprocesser annorlunda än majoritetsbefolkningen. Detta är väsentlig kunskap för att Finland även i framtiden ska bestå tvåspråkigt.

Det är vidare relevant och betydelsefullt att forska i detta ämne för att vårdreformen länge har varit ett aktuellt tema, och diskussionen om den i olika medier har varit aktiv. Både landskaps- och vårdreformer kommer att ha stor betydelse i allas liv, och kan påverka oss på sätt vi ännu inte är medvetna om.

Studiens målsättningar försöks uppnås med följande frågor:

1. Vilka diskurser förekommer det om vårdreformen i insändarmaterialet?
2. Hur reflekteras finlandssvensk identitet genom dessa diskurser?

3.2 Analyismetod

Metoden som jag använder i denna undersökning är diskursanalys. Den har anpassats så att den passar just för detta material och forskningsfrågorna under analysen. Diskursanalysen intresserar sig ofta för identitet och frågor som har en påverkan i samhället, och om hur dessa görs synliga genom språkbruket (se t.ex. Pietikäinen & Mäntynen 2009 eller Winther Jørgensen, M. 2000). Därför är den en bra metod för mig och detta ämne. I följande kapitel presenteras metoden på allmän nivå och hur jag har i avhandlingen använt den.

Diskurser är bestämda sätt att tala om och förstå världen (Winther Jørgensen, 2000). Diskursforskningen baserar sig på en bredare referensram av social konstruktivism som undersöker hur betydelser och den sociala verkligheten bildar sig. När det blev ett eget område av forskning betydde diskursanalys en ny synpunkt och ett nytt sätt att undersöka språkbruk i kontext och i verkliga situationer (Pietikäinen & Mäntynen 2009, 24). Kontexten betyder här verkligheten kring språket.

I diskursforskningen förenas både mikro- och makronivåer av språkbruket. Ur diskursforskningens synpunkt kan språket bearbetas till olika resultat beroende på hur det används eller tolkas (ibid.) Det är inte meningen att forskaren funderar ut vad människor verkligen menar utan att ”arbeta med det som faktiskt har sagts eller skrivits” (Winther Jørgensen 2000, 28). Därför kan forskningsfrågorna handla t.ex. om ideologier, makt eller identitet som i denna avhandling (Lind Palicki, 2015). Pietikäinen och Mäntynen (2009, 27)

konstaterar att makten av diskursen anknyter sig till både språket och kontext.

Enligt Pietikäinen & Mäntynen (2009, 13) är en av de centralaste tankarna i diskursforskningen att språkbruk alltid är social verksamhet, inte bara språkligt. Detta betyder att språket är uppbyggt enligt grammatiska regler, men också enligt diskursiva och sociala normer, värderingar och regler. Värderingar och språkbruk bildar vidare representationer som är ett resultat av diskursiv makt: diskurser har en förmåga att bilda våra uppfattningar av världen (Pietikäinen & Mäntynen 2009, 53). Språkbrukare använder också denna makt genom att ha diskurser som en resurs att skildra och bilda information. Därmed ser världen olika ut beroende på vilken diskurs man vill att de andra ser, och vilka då inte är synbara i kontexten.

Diskurser anknyter sig starkt med våra sätt och medel att veta, och när detta kombineras med språkbruk, kallas det för *representation* (Pietikäinen & Mäntynen 2009, 56). Representationer producerar meningar med hjälp av språk eller betydelsesystem: att bilda en representation är att representera världen, evenemang, erfarenhet, synsätt och tankar med uttryck som har en viss betydelse. De är alltid nya och autentiska, men samtidigt utnyttjar vi våra tidigare resurser av representation. (ibid.) En representation får betydelse i relation med tidigare representationer så den har också med kontext att göra, på samma sätt som diskurser.

Berättelser är en viktig form av diskurs och en organiserad form av diskursiv och social verksamhet (Pietikäinen & Mäntynen 2009, 79). Det är ett viktigt begrepp också för denna avhandling eftersom inlägg i materialet har skrivits av äkta människor som skildrar världen av sina egna synpunkter enligt erfarenhet som de har. Berättelser är en diskursiv resurs som man använder för att berätta om världen, men med hjälp av social gemenskap och kulturella resurser från sin egen kultur. Samtidigt förnyar berättelsen kulturella resurser som redan finns. Människans berättelse är aldrig sin egen eftersom den lyder regler av berättandet, kulturella ram och kontext. Berättelsen är också en representation eftersom den är ett sätt att skildra evenemang – bara i form av en berättelse (Pietikäinen & Mäntynen 2009, 107).

Pietikäinen & Mäntynen (2009) menar att diskurser har förmågan att skapa identiteter. Vidare konstaterar de att identiteter bildas genom språkbruket, vilket är en bra utgångspunkt för materialet i den här avhandlingen. Enligt Pietikäinen och Mäntynen formas identitet i

interaktion med omgivningen, den är inte permanent och oföränderlig (2009, 64).

Jag har valt att använda en kvalitativ analysmetod då den passar bäst för materialet i undersökningen. Materialet består av 108 exempel och är inte tillräckligt för att utgöra bas för en kvantitativ studie, utan kan istället sägas vara en typ av fallstudie. Diskursanalys är lämplig då materialet är mediabaserat och språkbruket kan analyseras genom att undersöka *identitet* som skapas genom diskurser. Därtill är ämnet samhällsligt och aktuellt som är typiskt för diskursforskning. Jag valde bort innehållsanalys eller argumentationsanalys som metod, då jag är mer intresserad av vad som finns mellan raderna av materialet snarare än själva innehållet eller på vilket sätt det argumenteras i texterna. Själva argumenten är förstås viktiga, men det är mer relevant att få veta varför dessa argument finns i texterna och vad det betyder för identiteten hos skribenterna av texter. Närmare analyserar jag användandet av olika pronomen, ordval och typer av ordtryck – hur det egentligen talas om vårdreformen.

3.3 Material

Som material i studien har jag ett antal insändare från den enda svenskspråkiga tidningen i Österbotten, *Vasabladet*, som utkommer sex dagar i veckan, främst i Österbotten runt den tvåspråkiga staden Vasa. Spridningen av tidningen var år 2016 16 575 tryckta exemplar, men tidningen är också tillgänglig digitalt. Jag har samlat materialet i www.epress.fi som är ett digitalt arkiv tillgänglig för studerande och personal vid Jyväskylä universitet. Tillsammans har jag samlat in 116 stycken insändare, ur tidningens opinionsdel *Ledare & Debatt*, från den första september till den 31 december i 2016. Jag valde detta tidsintervall därför att diskussion om vårdreformen var som intensivast då i Vasa: I augusti/september föreslog regeringen att vården i Österbotten skulle ordnas om på så sätt att antalet centralsjukhus i Finland skulle minskas, vilket var ett av syftena med hela vård- och landskapsreformen (se avsnitt 1). I slutet av december fattades ödesbeslutet angående sjukhusets status som centralsjukhus med omfattande jour. Beslutet innebar att juren skulle flyttas till det finskspråkiga Seinäjoki, huvudorten i Södra Österbotten.

Vasabladet är en bra källa för datainsamling då tidningen är den största svenskspråkiga

tidningen i området runt Vasa och man diskuterar ärenden som är viktiga för människor i Österbotten. Insändare är ett relevant val för material i denna undersökning då det inte är journalister som skriver dem, utan vanliga människor eller kända personer. Alla som skriver insändare har en åsikt i ämnet de skriver om. Texterna är vidare argumenterande, även om en del av innehållet också kan vara påverkat av känslor.

Det finns naturligtvis också nackdelar och vissa begränsningar med materialet. En av dem är att det inte är alltid möjligt att veta vem som har skrivit texten. Detta betyder även att det inte är givet att alla skribenter är svenskspråkiga, tvåspråkiga eller finlandssvenska, då det under texterna endast syns namn och eventuell titel. Alla skribenter är inte kända personer. Modersmålet hos skribenterna är dock inte relevant för forskningsfrågorna eller analysen: det viktigast är hur de skriver om eller tar upp identitet.

En annan nackdel är att journalister på tidningen kan ha omformulerat insändare eller deras rubriker. Detta skapar ett problem på det viset att under analysen betraktas rubriker först för att välja ut passande texter som då granskas närmare. Om rubrikerna har formulerats eller bearbetats av någon annan som skrivit texten, t.ex. i redaktionen, är den inte så autentisk. Likadant om texter har omformulerats av annan orsak än grammatik, minskar möjligtvis rösten av skribenten. En möjlighet att en del av texterna även har översatts från finska. Det är bra att vara medveten om dessa fakta, och ha i minnet att analysen baseras på samma texter som alla vanliga läsare ser.

Insamlingen av materialet inleddes med att granska alla tidningar från första september till sista december år 2016. Först läste jag igenom alla *Ledare & Debatt*-avsnitten och granskade texter på rubriknivå för att få veta i vilka det talades om vårdreformen eller centralsjukhuset. Det fanns 116 inlägg som uppfyllde denna beskrivning. Sedan tittade jag närmare på insändare och försökte granska i vilka inlägg har regional identitet, språkliga argument eller andra diskurser en synbar roll. De som inte hade det lämnade jag bort från materialet. Slutligen återstod totalt 52 inlägg som ingick i diskursanalysen. I tabell 2 finns en uppställning av samtliga inlägg för att belysa hur mycket diskussion reformen väckte i tidningen. Det är svårt att säga hur mycket det är jämfört med andra teman, men under de månaderna som jag granskade spalten var det många dagar då det nästan inte fanns andra teman än Vasa centralsjukhuset eller vårdreformen.

Ju närmare regeringens beslut om status som centralsjukhus, desto aktivare och aggressivare blev diskussionen.

Tabell 2. Antalet inlägg efter första granskningen.

Månaden	Antalet insändare
september	29
oktober	26
november	18
december	43

Tabell 3. Antalet inlägg som handlar om identitet.

Tidpunkt	Typ av inlägg	Rubrik
8.9.2016	insändare	'Tvångssvenskan' räcker ej
9.9.2016	insändare	Vården bör kvarstå i kommunen
10.9.2016	insändare	Fakta eller politiskt spel?
10.9.2016	insändare	Språkkonsekvensbedömning bör göras nu
13.9.2016	insändare	Höj blicken!
14.9.2016	ledare	Grundlagen enda räddningen
16.9.2016	insändare	Har Seinäjoki mindrevärdeskomplex?
16.9.2016	insändare	Nära till vård viktigt för cancerdrabbade
22.9.2016	insändare	Närhetens betydelse för vården
24.9.2016	insändare	Österbotten behöver sitt sjukhus!
24.9.2016	insändare	Vasa behöver fulljour
24.9.2016	insändare	Centralsjukhusets framtid
24.9.2016	insändare	Regeringen bör avgå
27.9.2016	insändare	Vårdreform och kommunalval
29.9.2016	insändare	Varför mobbas vi av Finlands regering?
4.10.2016	insändare	Konsekvenserna av tidigare beslut
4.10.2016	insändare	Ärade minister Risikko

4.10.2016	insändare	Ett värdelöst svar av Risikko
5.10.2016	insändare	Brev till Juha Sipilä
5.10.2016	insändare	Centerns illa dolda agenda
6.10.2016	insändare	Diskriminering av VCS
6.10.2016	insändare	Ändå patientsäkerheten?
6.10.2016	insändare	Vi behöver vårt sjukhus
7.10.2016	insändare	Upp till bevis!
7.10.2016	insändare	Språkförbristning i vården
8.10.2016	insändare	Vård på svenska en förutsättning
14.10.2016	insändare	Vasa nation vid HU stöder Vasa centralsjukhus
15.10.2016	insändare	Svar önskas, Sipilä, Rehula och Risikko
15.10.2016	insändare	Svensk vård bör garanteras
16.10.2016	insändare	Öppet brev till statsministern Sipilä
2.11.2016	insändare	Du ska inte stjäla
3.11.2016	insändare	Hur orättvisa får politiska beslut vara?
3.11.2016	insändare	Medborgerlig jämlikhet
11.11.2016	insändare	Öppet brev till Juha Sipilä
22.11.2016	ledare	Sos, var är moralen?
24.11.2016	insändare	Inte synd om ministern
29.11.2016	insändare	Vägen till Åbo är lång
9.12.2016	insändare	Svenskans ställning måste tryggas
13.12.2016	insändare	Seinäjäki kommer inte att leverera vård på svenska
14.12.2016	ledare	En välplanerad 100-årspresent
15.12.2016	insändare	Öppet brev till president Sauli Niinistö
16.12.2016	insändare	Vårt gemensamma Österbotten dog 13.12
16.12.2016	insändare	Modersmålet är en känslig fråga
17.12.2016	insändare	Det känns som ett svek
20.12.2016	insändare	Inte trygg längre
20.12.2016	insändare	Märklig demokrati

20.12.2016	insändare	Skapar ett språkproblem
21.12.2016	insändare	Att lära sig språk kräver tid och arbete
21.12.2016	insändare	Plåstra om, plåstra rätt
22.12.2016	ledare	Svenskfinland enas av hot
22.12.2016	insändare	Litet tips till Sipilä
23.12.2016	insändare	Varför, statsministern?

Mängden av inlägg varierar mellan månaderna. Vi kan alltså se att debatten tycks ha varit intensivast i september-oktober och i synnerhet i december.

4. RESULTAT

I detta kapitel analyseras materialet för undersökningen. Tolkningar av tidningsmaterialet presenteras enligt fyra huvudsakliga diskurser: Regionalitet (4.1), Modersmål som grundlagsenlig rätt (4.2), Patientsäkerhet och trygghetskänsla (4.3) samt Kritik mot politikerna och regeringen (4.4). Varje diskurs uppvisar argument och åsikter som skribenter av insändare framför. Resultaten har åskådliggjorts genom att läsa och analysera inläggen i tidningen Vasabladet som är den största svenskspråkiga tidningen i Österbotten. Några ord har markerats med fetstil för att fästa uppmärksamhet på dem. De är alltså mina egna markeringar som inte fanns på ursprungliga inlägg. Samma sak gäller kursiverade ord. Det är mitt eget sätt att understryka centrala ord.

4.1 Regionalitet

Regionalitet är det mest påtagliga temat i avhandlingen, och en diskurs som på ett sätt kombinerar alla andra representationer: språk, trygghet och kritiska argument kombineras i samma paket. Vårdreformen behandlas i den här undersökningen regionalt eftersom jag är intresserad av hur förändringar påverkar de svenskspråkiga finländarna i Österbotten. Det är i Vasa det troligtvis kommer att hända mest om beslutet från regeringen blir verklighet: då skulle Vasa centralsjukhus förlora sin akutvård och den skulle flyttas till Seinäjoki, en enspråkigt finsk stad. Den här diskursen konstrueras av hur regional identitet syns i diskussionen om vårdreform.

Diskussionen som följts och iakttagits i analysen inom ämnet vårdreform fokuserar särskilt på Österbotten, speciellt på området där det finns flest svenskspråkiga medborgare. Den svenskspråkiga Österbotten är en sorts språkö som ligger en bit från andra delar av Finland där det talas mer svenska som modersmål. Det är därför ingen överraskning att det tas upp saker i inläggen som förstärker den regionala identiteten hos skribenterna. Fast det inte talas så mycket om sociala identiteten i analysen, passar Bucholtz och Halls (2005, 586) definition om identitet som positionering av sig själv bra i många ställen. Genom att ta upp regionala aspekter i insändaren, placerar man sig själv i Vasa eller Österbotten, och de andra i resten av landet. De hör alltså inte till i deras sociala identitet. Denna konstruktion av identitet bildas genom

interaktion i inläggen i *Vasabladet*.

I många inlägg tas upp relevansen om att vården borde finnas nära patienten: i samma kommun eller åtminstone i den närmaste kommunen om möjligt. Här talas det förstås om processen som jag redan nämnde - att Vasa skulle förlora sin status som centralsjukhus, och då skulle det närmaste centralsjukhuset för vasaborna vara i det finskspråkiga Seinäjoki. Det här faktumet oroar i många inlägg som har publicerats i tidningen. Särskilt akutvården borde enligt deras skribenter vara tillgänglig genast när man behöver den, utan att behöva resa för långt, särskilt om behovet för vård är akut.

En stor mängd tydliga exempel finns i rubrikerna på inlägg, vilket inte heller överraskar, för avsikten hos rubrikerna är att läsaren skulle bli intresserad av att titta in i texten närmare. Det finns nästan femton rubriker i materialet (Tabell 4) där den regionala aspekten syns på något sätt.

Tabell 4. Rubriker på insändare som visar regionalitet.

[1] "Österbotten behöver sitt sjukhus!"
[2] "Vasa behöver fulljour"
[3] "Har Seinäjoki mindervärdeskomplex?"
[4] "Rör inte VCS"
[5] "Vägen till Åbo är lång"
[6] "Varför mobbas vi av Finlands regering?"
[7] "Kampen för VCS fortsätter"
[8] "Svenskfinland enas av hot"
[9] "Vårt gemensamma Österbotten dog 13.12."
[10] "Österbotten som självständig republik"
[11] "Närhetens betydelse för vården"
[12] "Svenskfinland argare än någonsin"
[13] "Vi behöver vårt sjukhus"
[14] "Vården bör kvarstå i kommunen"
[15] " (att få akutvård) i sin närmiljö"

Det verkar som regional identitet hos österbottningarna blir verklighet och mer synbar inför en kris lika stor som förlusten av fulljour i det närmaste sjukhuset de har. Uttryck såsom ”Svenskfinland enas av hot” [8], ”Österbotten behöver sitt sjukhus!” [1] och ”Vårt gemensamma Österbotten dog 13.12.” [9] tyder på att österbottningarna är en enad grupp, åtminstone när det behövs. Detta stöds av Liebkind & Sandlunds (2006) argument: en social grupp formar en kollektiv social identitet. Även på ordnivå talas det om Österbotten som en enhet: *sitt* sjukhus [1], *vårt* sjukhus [13], *vårt* Österbotten [8] – viktigheten betonas av användningen av ägandepronomen. Det svenskspråkiga Österbotten har enats under den här processen, och människor ha varit färdiga att gå i kampen mot hela staten.

Jag anser att genom VCS (dvs. Vasa Centralsjukhuset) beskrivs också Österbotten. Det är ett slags symbol i diskussionen om vårdreformen. Genom det kämpar österbottningarna inte bara för sjukhuset eller sina rättigheter, men också för sin regionala identitet som innehåller även vård på svenska.

I det svenskspråkiga Österbotten finns det flera små kommuner och byar som har sina egna, speciella dialekter. Om människorna i dessa kommuner inte får använda sitt språk med alla sidor och drag det har, blir språkets område mindre och mindre. Om ingen förstår språket man är van vid att tala, kan det kännas otryggt och så att eget revir känns trängt. Regionalitet är en viktig del av identitet (Liebkind & Sandlund, 2006), för med hjälp av den känner vi att vi hör hemma någonstans och vi vet varifrån vi kommer – och vem vi därmed är (Liebkind & Henning-Lindblom, 2015). Då kan det vara nästan omöjligt att försöka identifiera sig med en annan plats, i synnerhet om det talas ett helt annat språk där som du inte förstår eller kan kommunicera med.

Analysen visar att pronomenet *vi* upprepar sig otaliga gånger i inläggen. Ofta förenar det sig med ”de andra”, alltså vi bildas för att skilja en grupp av alla andra. Denna ställning förstärker en sorts motställning som gör att betydelsen av gemenskap inom gruppen blir ännu tydligare och starkare: den kollektiva sociala identiteten förstärks igen. Det är svårt att säga om detta görs med avsikt eller omedvetet – det är nästan omöjligt att säga vad skribenterna på riktigt har tänkt när hen skrivit inlägget, för allt som kan analyseras är ord och satser, och analysen görs enligt dem. Det betyder dock inte nödvändigtvis att spekulering ska uteslutas.

Ordet ”vi” förstärker den kollektiva identiteten ofta med hjälp av positiva hävdande uttryck, såsom ”vi ska inte ge upp” [25] eller ”vi är stolta över den fina tvåspråkiga personalen som finns på sjukhuset” [21]. Personerna som har skrivit texterna tar tydligt en ställning som om de själv var en del av sjukhuset och att de känner sjukhuset och allt som det innehåller, bra. Som det står i en rubrik av ett inlägg, ”Svenskfinland enas av hot” [8], tycks folk i området tänka att de som en grupp och ett område hotas på något sätt. Detta då gör deras regionala identitet starkare, och de vill göra den mer synligt för allmänheten. Skribenterna vill visa att hela området samt sjukhuset som ligger inom det är viktiga för dem och att de faktiskt är intresserade över vad som pågår där: ”Vi behöver vårt sjukhus” [13].

Tabell 5. Pronomen som förstärkande av regional identitet.

[16] ”mobbar oss svenskspråkiga”
[17] ”vi är inte mindre värda medborgare”
[18] ”VCS minst lika viktigt (för oss)”
[19] ”(Lagen är) på vår sida”
[20] ”vårt sjukhus”
[21] ”vi är stolta över (den fina tvåspråkiga personalen som finns på sjukhuset)”
[22] ”vi vill att VCS ska ha”
[23] ”vi österbottningarna”
[24] ”oss svenskspråkiga”
[25] ”vi ska inte ge upp”
[26] ”här i Österbotten”
[27] ”vi finlandssvenskar”
[28] ”vi österbottningar ger oss inte”

Österbottningarna tvivlar på om Seinäjoki, som i framtiden då skulle ta hand om akutvården i ett stort område, har kompetens att handla vården så omfattande, i synnerhet på svenska. De svenskspråkiga i Österbotten identifierar inte sig med Södra Österbotten, vilket är mest finskspråkigt. Det kan vara svårt att förstå om man inte lever i området, men gränser av regioner är ganska distinkta. Österbottningarna har starka åsikter om att någon borde lyssna på dem och tycks vara färdiga att kämpa för sjukhuset, det används uttryck i insändare såsom ”vi ska inte

ge upp” [25] och ”vi österbottningar ger oss inte” [28]. Igen har tanken av ”vi” en stor betydelse: österbottningarna ser vården som en gemensam sak som de måste hävda tillsammans för att något skulle hända.

När det talas om regionalitet och Österbotten som ett område, tas också olika lagar inklusive grundlagen upp. Lokala som har skrivit inlägg säger att ”lagen är på deras sida” i frågan om sjukhuset. Detta tyder till grundlagen och paragrafen om språkliga rättigheter (Finlands grundlag 1999/731, 1 kap 17§).

4.2 Modersmål som grundlagsenlig rätt

Språket är möjligtvis det tema som väcker de allra starkaste känslorna i diskussionen om hur vården kommer att arrangeras. Grundtanken med denna diskurs är att om man är sjuk eller behöver vård av något slag så bör man kunna använda sitt starkaste språk och det har man också rätt till, även vid den närmaste platsen man har möjlighet att åka till. Det är fastslaget i lagen: alla har rätt till service på de två nationella språken i Finland (Finlands grundlag 731/1999, 1 kap 17§). Språket är ett av de viktigaste dragen som hör till hur identiteten syns för de andra och hur man identifierar sig själv (Björklund, 2005).

I en del av texterna argumenteras det med stöd av egna personliga erfarenheter i vilken modersmål ingår som en personlig och viktig del av den individuella identiteten, vilket stöds också av Liebkind och Henning-Lindblom (2015). Behöver man vård antingen för en svår sjukdom eller att åka till förlossning, är det viktigt att språket inte förorsakar problem eller hinder under vårdsituationen. Om inte patienten och vårdpersonalen förstår varandra, är frågan om patienten kan få den bästa vård hen behöver. Förståelsen mellan patienten och vårdpersonalen är essentiellt.

[38] ”Det skall inte behöva vara en tursam bonus att få vård på sitt eget **modersmål**, det skall vara en **självklarhet**”

[43] ”Seinäjäjoki kommer inte att leverera vård **på svenska**”

Språk och användandet av språket inbegriper makt och de skapar olika maktrelationer. Om den

som vårdas inte förstår vad läkaren berättar om exempelvis kommande operationer, känner patienten sig mindre värd och eventuellt dum. Detta borde aldrig vara verklighet. Det är dock möjligt om de svenskspråkiga patienterna vårdas i Seinäjoki och de får vård av en finskspråkig läkare som inte kan svenska. I en insändare konstateras det:

För svenskspråkiga finländare är det viktigt att folk i andra delar av världen vet att Finland faktiskt är ett tvåspråkigt land, och det är inte bara finlandssvenskarnas uppgift att sprida ordet om det. Tvåspråkigheten borde vara hela Finlands agenda. Ibland kan det dock vara svårt för de finskspråkiga – som tillhör majoritetsbefolkningen – att förstå att vad det betyder att Finland har två nationella språk. För de mesta kan det bara betyda åren då man måste plugga svenska även om man inte vill. För de svenskspråkiga österbottningarna är detta utan tvekan en jämlikhetsfråga:

Tabell 6. Språkliga argument i insändare

[29] ”Språkkonsekvensbedömning bör göras nu”
[30] ”viktigt att få vård på sitt modersmål ”
[31] ”Icke-frågan språket ”
[32] ”vi är inte mindre värda medborgare”
[33] ”-- det skulle alltså vara ett fel av oss att påpeka orättvisor och framhålla hur ert agerande väcker våra känslor?” (modersmål)
[34] ”Att ni har avsikt att fråntaga den svenskspråkiga befolkningen i Österbotten deras grundlagenliga rättigheter —”
[35] ”redan i dag lyckas det inte alltid att få service på eget modersmål i Vasa”
[36] ”Då vården flyttas till inlandet försvagas möjligheterna till en trygg vård på modersmålet <i>speciellt för de svenskspråkiga patienterna</i> ” (Varför speciellt för de svenskspråkiga, intressant)
[37] ” Svenskspråkiga kräver inte att särbehandlas (är i konflikt med det ovan), men vi ska ha samma rättigheter som alla andra. Ingen ska behöva vara rädd för att bli sjuk eller gammal på grund av språket ”
[38] ”Det skall inte behöva vara en tursam bonus att få vård på sitt eget modersmål , det skall vara en självklarhet ”
[39] ”Svensk vård bör garanteras”

[40] ”Att få akutvård i sin närmiljö och att bli förstådd på sitt eget modersmål och sin egen dialekt är viktigt med tanke på den äldre patienten som ofta är multisjuk och sårbar”
[41] ”Medborgerlig jämlikhet”
[42] ”Svenskans ställning måste tryggas”
[43] ”Seinäjoki kommer inte att leverera vård på svenska ”
[44] ”Modersmålet är en känslig fråga”
[45] ”Skapar ett språkproblem”
[46] ”-- vårt modersmål är en av de viktigaste delarna av <i>vår</i> personlighet, vår själ ”
[47] ”-- om vårt språk nedvärderas, nedvärderas <i>vi</i> som människor”
[48] ”Om mitt språk inte betyder något uppfattar vi det som att jag inte betyder något. Därför leder språken lätt till strid.”
[49] ”rätten till vården på modersmålet finns i grundlagen”
[50] ”Nationalspråksstatusen i fara”

Om fulljouren flyttas från Vasa till Seinäjoki, kommer det vara viktigt att tryggas att det finns personal som kan tillräckligt bra svenska. Regeringen har konstaterat att saken säkerställs genom kurser och utbildning, och att det är en självklarhet att vården kommer att tryggas på svenska också som det bestäms av grundlagen. En skribent skriver: [51] ”Tvångssvenskan räcker ej”. Detta betyder att löften kan ges, men om verkligheten vet vi inget om än. Det är möjligt att allt går bättre än vad österbottningarna oroar sig för, att Seinäjoki kommer att satsa på svenskan och att vården kommer att fungera bra också i framtiden. Av tidningsmaterialet framgår ändå att det finns mer tvekan och tvivel än hopp bland folk, och att man inte tycks lita på att färdighetsnivån för båda språk är tillräckligt bra:

[52] ”I det tvåspråkiga Finland bör vård på bägge nationalspråken garanteras”

Jag antar att det i allmänhet är ganska viktigt för svensktalande finländare att de känner att de också representeras i ärenden som handlar hela riket, såsom social- och hälsovård. Därmed är det viktigt att deras modersmål respekteras på samma nivå som finska – inte bara för dess status som nationellt språk, utan också för medborgerlig jämlikhet och för att kunna försvara språklig mångfald i landet. I följande formulering tycker en skribent att de flesta riksdagsledamöterna och ministrarna inte kan representera dem tillräckligt bra med deras modersmål:

[53] ”Kan alla ministrar ge intervjuer och hålla festtal på svenska? Kan alla ministrar presentera **vårt** tvåspråkiga land i världen på båda **våra** officiella språk?”

Det är intressant att flera insändarskribenter tycker att Finland borde presenteras som tvåspråkigt i världen, eller att det i nuet inte görs tillräckligt. Jag är delvis av samma åsikt, men jag tycker att i några inlägg finns det också överdrivande om hurdan Finlands språksituation är. Jag tycker dock att finländare borde kunna bättre svenska, och det gäller inte bara politikerna utan alla av oss. Om det inte går att lära sig ett nytt språk, så borde det åtminstone finnas lite förståelse för mindre språkgrupper och varför de måste försvaras. Under en lika stor och omfattande process som vårdreformen är, är det speciellt viktigt att ta hand om rättigheterna för alla. Som den största svenskspråkiga tidningen i Österbotten känner den kanske som sin plikt att försvara de svenskspråkigas rätta och ta fram språket som en viktig komponent i diskussionen om vårdreformen. Därför är det också att förvänta att tidningen har publicerat så många inlägg och insändare som handlar språk och språkrättigheter.

4.3 Patientsäkerhet och trygghetskänsla

Detta tema växte fram som en diskurs under analysen av texterna och granskningen av materialet. Diskursen anknyter starkt med rätt till modersmålet och språkfrågor, då bruket av modersmålet ses öka trygghetskänslan när individen behöver vård; har man samma modersmål som vårdpersonalen, förstår man bättre vad som händer i vårdprocessen, och läkare och sjukskötare får tydligare svar på hur patienten mår. Det konstateras också att det är ”människans känsligaste livsområde” när vården behövs. Om det inte är möjligt att kommunicera med det språket som känns naturligast kan det vara svårt att förklara grundligt vad man menar eller om man t.ex. inte vill att viss vårdform användas. Det finns många liknande exempel i materialet som stöder detta argument:

Tabell 7. Förståelse och patientsäkerhet.

[54] ”Särskilt i en vårdsituation behöver man få tala sitt modersmål”
[55] ”-- när man är sjuk och i nöd är det viktigt att få tala på eget språk”
[56] ”Att vårdas på ett språk du inte förstår, innebär att alla pratar över huvudet på dig”
[57] ”Ett gemensamt språk har stor betydelse”
[58] ”Om vi inte kan förstå varandras språk, kan vi inte förstå varandra”
[59] ”Att få akutvård i sin närmiljö och att bli förstörd på sitt eget modersmål och sin egen dialekt är viktigt med tanke på den äldre patienten som ofta är multisjuk och sårbar”
[60] ”Nära till vård viktigt för cancerdrabbade”
[61] ”-- landets svenskspråkiga minoritet har stor kunskap i hur man bemästrar svåra situationer”
[62] ”I det tvåspråkiga Finland bör vård på bägge nationalspråken garanteras”
[63] ”Då vården flyttas till inlandet försvagas möjligheterna till en trygg vård på modersmålet <i>speciellt för de svenskspråkiga patienterna</i> ”
[64] ”Vård på svenska en förutsättning ”
[65] ”Oberoende av om du är ung eller gammal behöver du kunna känna trygghet i vården ”
[66] ”Svenskspråkiga kräver inte att särbehandlas (är i konflikt med det ovan), men vi ska ha samma rättigheter som alla andra. Ingen ska behöva vara rädd för att bli sjuk eller gammal på grund av språket”

[67] ”Inte trygg längre”
[68] ”Rätten till vården på modersmålet finns i grundlagen”
[69] ”—om man är sjuk och/eller har smärtor, så är det av största vikt att man får tala sitt eget modersmål med vårdpersonalen”
[70] ”redan i dag lyckas det inte alltid att få service på eget modersmål i Vasa”

I de två exemplen [57] och [58] sammanfattas tydligt hur språk och identitet hör samman med patientsäkerhet. Det betyder inte bara att man förstår vad man säger, utan går också till en djupare nivå av förståelse av varandras kultur, tankar, värden och traditioner. Att känna sig trygg är ett sätt att försvara sin identitet och hålla i sig sina egna känslor. Speciellt i vården är det viktigt att ingen språkmur bildas mellan patienterna och vårdpersonalen. Bekymret som många av skribenterna upplever är att om akutvården från Vasa flyttas till Seinäjoki, kommer de svenskspråkiga österbottningarna inte få trygg vård på deras eget modersmål längre.

Det argument som oftast upprepas i materialet är att i ett tvåspråkigt land borde vård på båda de nationella språken garanteras. Det här diskuterades redan i anslutning till avsnittet ovan om språk som grundlagsenligt rätt, men alla diskurser har gemensamma och liknande drag som överlappar med varandra. Språket är en väsentlig del av patientsäkerhet och ett av de största drag som påverkar på trygghetskänslan hos patienten. Några av exemplen nedan nämndes redan i avsnitt 4.2 upprepas också här, då att de innehåller material som delvis kan anpassas för flera diskurser.

Som konstateras i exemplen [64], [66] och [68] borde vården garanteras på båda språk, men det kan variera hur den tvåspråkiga vården fungerar på papper och i realitet. Fast det står i lagen att alla har rätt till vården på modersmålet blir det inte alltid så. Detta kan vara en faktor som gör att det blir en känsla av att den kollektiva identiteten hotas. I följande citat konstateras att även om Vasa centralsjukhus i princip är tvåspråkigt, är det inte heller där garanterat att man får vård på svenska, som konstateras i följande citat:

[70] ”redan i dag lyckas det inte alltid att få service på eget modersmål i Vasa”

Citatet visar på erfarenheter från Vasa att man inte ens där kan få vård på svenska och man

antyder därigenom att risken är än större att vård på svenska uteblir vid flytt till Seinäjoki. Detta kan förorsaka att svenskspråkiga patienter i Vasa inte känner sig lika trygga som de kunde. Osäkerheten och misstro gällande framtiden orsakar säkert oro i den svenskspråkiga personalen och patienter, vilket gör att stämningen försämras. I citatet nedan konstaterar en skribent att vård inte längre känns trygg.

[67] ”Inte trygg längre”

Ingen vill med avsikt att någon ska känna sig otrygg i vården eller att vara rädd för att bli sjuk och bli tvungen att åka till sjukhuset. Detta med oro är ändå något som flera skribenter har tagit fram och vill diskutera om. Om människorna i området oroar sig mycket om t.ex. vården i framtiden, påverkar det också annan servicenäring där. Det kan betyda att man inte vågar bo kvar i Vasa eller flytta dit om man är svenskspråkig.

4.4 Kritik mot politiker och Finlands regering

De största och viktigaste besluten som handlar om vård- och landskapsreformen fattas i riksdagen, i olika utskott och bland regeringen. Därför är det finska politiker som kommenterar besluten i medier, och de som intervjuas eller kommenterar mest får i princip också störst kritik. Det beror dessutom på hurdana beslut som fattas. Om medborgare hade varit nöjda i hur vårdreformen har behandlats i riksdagen, skulle de inte kritisera beslutsfattare så våldsamt och rikta kritik mot dem. En stark diskurs i materialet är den kritiska attityden mot beslutsfattare, regeringen och politiker som har haft stor roll när det gäller planeringen av vårdreformen.

Österbottningarna, så som det speglas i materialet, anser att beslutsfattaren inte förstår hurdan situationen i vården verkligen är. Vasaborna är här en minoritetsgrupp som vill att majoriteten erkänner den för att den skulle känna sina egenskaper viktiga och värdefulla (se kapitel 2, Liebkind & Henning-Lindblom, 2015). Den mest synbara kritiken gäller beslutet att Vasa sjukhuset kommer att förlora sin status som centralsjukhus och med detta flyttas akutvården till Seinäjoki. Mest kritiska kommentarer i insändare har riktats till ministrar som har centrala roller i reformprocessen och i synnerhet statsministern Sipilä som sist och slutligen har största ansvaret för alla beslut som regeringen (den sk. Sipilä-regeringen) genomför. En del anmärkningar riktas mot lokala riksdagsledamöter eller enskilda partier, om de har varit föremål för nyheter. Det är förstås naturligt att just dessa personer tar emot kritiken, för de syns mest i medier och nyheter som når alla medborgare.

Tabell 8. Inlägg som innehåller kritik mot politikerna.

[71] ”En välplanerad 100-årspresent”
[72] ”Litet tips till [statsministern] Sipilä”
[73] ”Regeringen bör avgå”
[74] ”Finn fem fel”
[75] ”Ärade minister Risikko”
[76] ” Rehula viker sig inte en tum”
[77] ”Ett värdelöst svar av Risikko”
[78] ”När [familj- och omsorgs-] minister Rehula säger att det är vi själva i Österbotten som bestämmer hur jouten ska se ut efter reformen, är det en vilseledande halvsanning ”

[79] ”Svar önskas, Sipilä, Rehula och Risikko”
[80] ”Öppet brev till minister Juha Rehula” (Rehula hade besökt Vasa denna vecka, 16.9.2016)
[81] ”Brev till Juha Sipilä”
[82] ”Att Ni har för avsikt att frångå den svenskspråkiga befolkningen i Österbotten deras grundlagsenliga rättigheter att få vård på sitt eget språk är inte värdigt en statsminister ”
[83] ”Ni försöker göra de svenskspråkiga till andra klassens medborgare och starta en språkstrid utan like i landets historia”
[84] ”Öppet brev till statsministern Sipilä”
[85] ”Öppet brev till Juha Sipilä”
[86] ”Varför, statsministern?”
[87] ”Maktambitioner förblindar Centern”
[88] ”Centern på rövarstråt”
[89] ”Vårdreform och kommunalval”
[90] ”Centern måste inse fakta”
[91] ”Samlingspartiet tog allt”
[92] ”Centerns illa dolda agenda”
[93] ” <i>vår</i> regering tror sig veta bäst hur man sköter sjukvården i <i>vårt</i> område”
[94] ”Vill Ni som inrikesminister verkligen väcka hat mellan språkgrupperna i <i>vårt land</i> ?”
[95] ”Upp till bevis”
[96] ”-- diskriminering som pågår i vårt land, främst från en inkompetent regering ”
[97] ”SOS, var är moralen?”
[98] ”Inte synd om ministern”
[99] ”regeringen ska döda kon som mjölkar”
[100] ”Det känns som ett svek”
[101] ”Varför mobbas vi av Finlands regering?”
[102] ”Konsekvenserna av tidigare beslut ”
[103] ”Hur täcks vi?”
[104] ”Hur orättvisa får politiska beslut vara?”
[105] ”Du ska inte stjäla”
[106] ”Märklig demokrati”

Det var intressant att märka att särskilt i rubrikerna använder skribenterna mycket sarkasm. För genren insändare är det inte exceptionellt, men sticker ändå i ögonen. Å andra sidan är det ett medel att använda en sorts humor för att göra ett svårt och känsligt ämne lättare att handla. Det är också ett sätt att väcka intresse och uppmärksamhet hos människor som läser texterna. Möjligen är det också meningen att provocera läsaren och väcka diskussion, eller en chans skribenter tar att anonymt eller även med eget namn skälla ut politikerna om beslut de fattat och åtgärder de vidtagit. I följande citat syftar man på beslutet som regeringen fattat om sjukhuset i Vasa för kommande åren:

[71] ”En välplanerad 100-årspresent”

Antagligen tycker skribenten inte på riktigt att detta skulle vara en fin present, utan hen hånar beslutet. I själva verket menar personen som skrivit inlägget att det faktiskt är en motsats till en present, men det säger hen inte direkt. Exempel [71] realiserar samma sak som redan konstaterades tidigare i kapitlet om att håna och skälla på regeringen gömd bakom en signatur. I materialet finns det dock ganska många skribenter som skriver med sitt eget namn. Det överraskar mig lite, för alla insändare inte är så besinningsfulla, utan det har publicerats texter med stark kritik:

[72] ”Litet tips till [statsministern] Sipilä”

Det här exemplet visar hur politikerna kritiseras genom ett slags nedlåtande sätt att tala – nästan till som ett barn. Det är svårt att säga om det här har avsett att vara sarkastisk, men åtminstone låter det som att det är menat som sådan. En skribent tycker att det borde väljas ny regering:

[73] ”Regeringen bör avgå”

Politikernas tankar verkar väcka stor oro bland österbottningarna. Som redan konstaterat, får ministrar som har jobbat mest med vårdreformen eller fått mest publicitet i medier också mest kritik. Skribenterna är inte nöjda med hur ministrarna har fört sig; speciellt exemplen [76], [78] och [79] visar att det enligt respektive insändarskribent nästan inte finns något förtroende mot politikern i fråga:

Statsministern Sipilä tilltalas i somliga texter direkt. Han får flera ”brev” i formen av insändare där han då kritiseras och ifrågasätts för beslut som hans regering genomfört. Sipilä påstås inte vara värdig sin position och anklagas för att inte vara medveten om hur vården borde hanteras i Österbotten.

Skribenter av inlägg tar också enskilda politiska partier i beaktande. Mest kritik får Centern och Samlingspartiet, samma partier som också i övriga landet fått mest kritik gällande vårdreformen. Sipiläs regering innehåller bara tre partier: Centern, Samlingspartiet och Sannfinländarna och för första gången under en lång tid inkluderades inte Svenska Folkpartiet (SFP). Dessa fakta påverkar sannolikt också hurdana attityder regeringen har i olika ärenden. Makten delas inte mellan lika många partier som förut, och vissa partier och riksdagsledamöter har olika åsikter om t.ex. språk i Finland. Under denna regeringsperiod har det dock hänt mycket inom regeringen, då Sannfinländarna splittrades under sommaren 2017 efter valet av Jussi Halla-Aho som ny ordförande. Då grundade 22 riksdagsledamöter en ny grupp som tidigare hette ”Nytt Alternativ”, medan den nuförtiden heter ”Blåa riksdagsgruppen”. Med dem var också före detta partiledaren för Sannfinländarna Timo Soini. Denna utvecklingen har säkert inte underlättat arbetet i regeringen.

I slutet av året 2016 höll österbottningarna på att tappa hoppet helt när det började se ut som om att Vasa verkligen skulle förlora sin status som centralsjukhus och beslutsfattandet närmade sig. Då riktade insändare och hela tidningen sitt nödrop till själva republikens president Sauli Niinistö. Österbotten köpte även en annons på förstasidan i *Helsingin Sanomat*. Inlägg som försöker nå presidenten var fulla av ängslan med vad som verkligen kommer att hända och om det inte finns något sätt hur presidenten kunde hjälpa österbottningarna eller hindra regeringen ta bort akutvården i Vasa. Skribenterna skildrar texter som ”nödrop” eller ”öppet brev” riktade till presidenten, såsom i exemplen [80], [81], [84], [85] och [86].

Det är intressant hur pronomenet ’vi’ används på annorlunda sätt i olika kontext. Det används både i att skildra österbottningarna som en skild grupp av alla andra, men också alla finländare. Landets regering är deras, som här är österbottningarna, men området Österbotten hör inte till den (regeringen):

[93] ”*vår* regering tror sig veta bäst hur man sköter sjukvården i **vårt område**”

På liknande sätt omtalas Finland som ’vårt’ land, då ’vi’ i denna kontext inkluderar alla finländare inklusive österbottningarna. Sådana här exemplen skapar lite bisarra motsatsförhållanden. Det är förståeligt att det talas om vi som österbottningar, som står i fokus i texterna. I samma satser betyder vi också hela landet eller hela befolkningen, då nationell identitet ligger i fokus. Jag tror att skribenterna inte har varit medvetna om detta när de har skrivit texterna.

I följande citat används Ni med sto bokstav, vilket markerar artighetsform, fast i det här fallet känns det inte att skribenten i verkligheten vill vara artig.

[94] ”Vill **Ni som inrikesminister** verkligen väcka hat mellan språkgrupperna i *vårt land*?”

Skribenterna av inlägg behandlar inte politikerna milt utan skjuter hård kritik och kräver svar till enligt deras åsikt orättvisa beslut. Besluten anses till och med vara omoraliska och skribenterna undrar varför just Vasa inte får behålla centralsjukhuset, fast det i området finns ”kon som mjölkar” [99].

Det märks i materialet att skribenterna ofta har sina känslor med i texterna, och därför är de emellanåt ofiltrerade och går rakt på sak. I flera insändare syns folks irritation som de inte har lyckats täcka. Svenskspråkiga österbottningar tycker att deras situation och bekymmer inte tas seriöst. Därför döljer de inte deras förargande utan beskyller regeringen och hävdar till och med att den är inkompetent och därmed undrar var moralen är, om det ens finns.

Emellanåt är språket som finns i kritiken mot politiker nästan aggressivt, och det används metaforiska verb och uttryck att visa hur besvikna skribenterna är i beslutsfattaren. Vad betyder det, om en person tycker att ett område i landet ”mobbas av Finlands regering” eller att de stjäls något? Oron tycks vara stor och sättet på vilket demokratin fungerar i vårt land ifrågasätts eller så frågar man ”hur de täcks”. Flera skribenter tycker att regeringen bestämmer fel om de eliminerar centralsjukhusstatuset och fulljouden av Vasa. Ganska många insändare innehåller

tanken och åsikten att vård i sjukhuset har högre kvalitet än Seinäjoki, och i vissa delar av specialiserad sjukvård hör Vasa till toppklass i hela landet.

5. DISKUSSION

Resultaten som jag genom analysen till viktiga delar fått svar på mina forskningsfrågor: Vilka diskurser förekommer det om vårdreformen i insändarmaterialet? och: Hur reflekteras finlandssvensk identitet genom dessa diskurser? Det förestod klart och egentligen var nästan förutsägbart att identitet skulle synas i texterna eftersom ämnet och diskussionen har väckt starka omväxlande argument hos medborgare som bor i området. Syftet var att hitta de största och synbaraste diskurser i materialet, vilket lyckades till den punkten att det fanns så många att jag var tvungen att välja ut bara de viktigaste som jag då analyserade mer grundligt. De fyra största diskurserna som jag då analyserade i undersökningen var regionalitet, språk som grundlagsenlig rätt, trygghetskänsla och patientsäkerhet samt kritik mot politiker och Finlands regering. Den absolut starkaste diskursen var regionalitet som är ett genomgående tema i hela materialet och som har något att göra med alla diskurserna i avhandlingen. Den är en aspekt i språkfrågor, och har en påverkan i patientsäkerhet. Därmed är den en synpunkt som syns starkt i kritiken mot politikerna. Den andra frågan är svårare att få svar på eftersom det är fortfarande inte så klart för mig hur man kan definiera en finlandssvensk eller vad som ingår i deras identitet.

Det finns förstås mycket forskning om identitet, men inte med liknande material som jag hade eller kombinerat med detta ämne, vårdreformen. Det visade sig vara ganska svårt och krävande att hitta lämpliga teorier som jag skulle kunna ha nytta av i undersökningen. Det är möjligt att jag inte har lyckats hitta de rätta nyckelord när jag har letat efter tidigare studier. Problemet var att teoridelen skrevs först, och sedan när jag gick till analysen, märkte jag att jag borde ha definierat och ha djupare insikt till regional identitet och vårdreform.

Diskursanalys som metod fungerade bra i min undersökning. Ämnet var samhällligt och materialet innehöll färdiga, argumenterande texter. Insamlingen av materialet kunde ha varit noggrannare: under analysen märkte jag att det skulle ha varit lättare om materialet hade funnits som en exakt tabell eller liknande, men jag hade inte insett detta när jag samlade in materialet, så det var lite för sent.

Det kan vara krävande att göra om denna undersökning om man inte samlar material på samma sätt som jag. På efterhand ångrar jag också att jag inte har lagrat alla texter jag har läst eller analyserat. De kan möjligen hittas någonstans efter många år, men inte i samma källa jag läste dem under hösten 2016. Jag fick också tanken om att det kanske skulle ha varit vettigt att ha texter från en finskspråkig tidning i området eller större eller även riksomfattande tidning. Det skulle ha varit intressant att jämföra materialet av olika tidningar. I den här avhandlingen var det var ändå relevant att använda svenskspråkigt material.

Samma diskussion som jag undersökt skulle kunna undersökas med hjälp av olika metoder eller med olika frågeställningar och problem: diskursanalys som metod är ganska samhällstillvänd. Att ha någon annan metod liksom innehållsanalys eller argumentationsanalys kanske skulle producera helt annorlunda resultat. Det skulle också ha varit intressant att intervjua människor istället för att använda färdiga texter som material, men jag hade inga realistiska möjligheter att prova detta. Intervjuer skulle kanske ha gett ännu mer material

I framtiden finns det säkert mycket kring detta ämne som kan undersökas. Vård- och landskapsreformen är inte färdig än, och det har inte hunnits forska i akademiskt ur någon synpunkt. Man kan dessutom fråga sig om reformer alls blir verklighet, vi måste vänta och se. Ämnet var svårt åtminstone under denna skrivningsprocess eftersom processen med vårdreformen var oavslutad. Vårdreformen har planerats i många år, och ändå har det inte blivit några fasta beslut eller konkreta åtgärder efter flera år. Nästa steg är landskapsvalet för hela landet i november 2018, men ursprungligen var det meningen att några av förändringarna skulle äga rum redan i år.

Vårdreformen som ämne var utmanande och komplicerat, och skulle ha krävt mångsidig Det är dessutom omöjligt att säga hur processen slutligen kommer att framskrida. Det är inte heller säkert att alla beslut som fattats i slutet av 2016 kommer att hållas.

Enligt min mening var det en relativt stor risk att använda 'identitet' som bärande begrepp eftersom identiteter är så flertydiga. Diskussionen väckte känslor för dem som deltog i den och gör det ännu, vilket kan påverka rehabiliteringen i min analys, något kan ha betonats eller förstorats även om det i realiteten inte har lika stor betydelse. Typen av material har också en påverkan:

Insändare skiljer sig från nyheter eller intervjuer. Texter ger överhuvudtaget annorlunda resultat som material än t.ex. intervjuer. I en intervju är det möjligt att ställa vidare frågor eller kontrollera saker eller frågor som är oklara för den som intervjuas. Om texter innehåller oklarheter och skribenter råkar vara anonyma är det inte möjligt, utan forskaren är tvungen att göra sina egna slutsatser. Det kan även hända att genom *Vasabladet* får endast vissa synpunkter eller för likadana människor spaltrum. I en finskspråkig tidning, t.ex. *Ilkka* som utkommer i Seinäjoki, kritiseras möjligen inte beslutet av Vasa centralsjukhus så högljutt. I Seinäjoki måste man däremot diskutera ärendet ur en annorlunda synvinkel: Hur kommer de i verkligheten förverkliga vården också på svenska i framtiden om de får status som områdets enda centralsjukhus med omfattande vård med alla specialiteter.

Resultaten i min avhandling kan vara till nytta i framtiden åtminstone i det avseendet att det är viktigt att ta upp detta aktuella och viktiga tema, och tala om vad sådana stora och omfattande processer kan förorsaka hos människor och i deras välmående. Vårdreformen är fortfarande ett aktuellt tema, nästan två år efter jag börjat skriva avhandlingen. Det finns mycket kvar att forska i, och när man undersöker reformen som en helhet på förhand blir förmånerna säkert ännu större.

Resultaten kan intressera de som är ansvariga om hur vården arrangeras i Österbotten, särskilt i områdena där språkgränserna är skarpa. Saker såsom identitet, regionalitet och språk måste tänkas grundligt när vården planeras om eller flyttas till ett nytt ställe. Det är intressant att se vad som verkligen kommer att hända i framtiden. Om vården flyttas till Seinäjoki, följer hela Österbotten säkert noggrant med hur de handskas med vården av de svenskspråkiga, och om det inte lyckas med det, är jag säker att detta syns i insändare av *Vasabladet*.

6. AVSLUTNING

Syftet med den här undersökningen var att ta reda på vilka diskurser som repeteras mest i insändare som handlar samhällsdebatt om vårdreformen i Österbotten som jag har visat att anknyter till finlandssvensk identitet. Det grundläggande målet var att bli insatt med finlandssvensk identitet och dess olika delområden samt framtiden av de svenskspråkiga finländarna i det här landet. Under analysen och hela skrivningsprocessen av avhandlingen fattade jag att det ingår så mycket mera in i definitionen 'identitet' som jag hade tänkt, och att det är svårt att definiera eller bestämma gränser till vem är finlandssvensk eller hur stora gemensamma drag de kan ha i deras identitet. Jag kan därför konstatera att jag inte nådde målet, men att det möjligen var ett för stort mål för att börja med i en magisteravhandling, utan mer bakgrund i identitetsforskning. Trots detta har jag lärt mig mycket om identitet och Svenskfinland, vilket jag är nöjd med. Jag kommer att utnyttja vad jag har läst i framtiden och utveckla mina kunskaper vidare.

Vårdreformen har inte ännu hunnit forskats mycket i, åtminstone ur samma synpunkt som jag haft. Det beror självklart på att reformen är färdig först i början av 2019. Därför kvarstår det otaliga frågor och problem med detta ämne som skulle kunna undersökas vidare - den här avhandlingen har bara skrapat ytan av problemet. Påverkan till identiteter av människor som bor i området nära Vasa och Seinäjoki kan möjligen ses bättre efter ett par, tio eller tjugo år senare.

Som en följande studie skulle det vara intressant att t.ex. studera en grupp av människor närmare i en longitudinell undersökning med hjälp av olika kvalitativa metoder och betrakta om deras identitet har förändrats efter reformen. Jag antar att den regionala eller kollektiva identiteten påverkas mest av sådana förändringar. Förändringarna är förstås bara aktuella för dem som behöver vård som bara centralsjukhus kan erbjuda.

I min egen undersökning var ett av problemen att i verkligheten forska i hur mycket vårdreform handlar om identitet och hur det kan bevisas med hjälp av insändarmaterialet. Fast det fanns över hundra inlägg om reformen och sjukhuset, var det svårt att hitta de viktigaste som kunde utnyttjas i analysen, och som sagt visa anknytningen mellan vårdreformen och finlandssvensk

identitet. Redan i början av arbetet var jag medveten att ämnesvalet är krävande, men var ändå överraskad över hur svårt det var.

Det viktigaste fyndet i avhandlingen är att regionalitet är ett viktigt drag i finlandssvensk identitet, i det här fallet i Österbotten. En annan synbar diskurs var kritiken och klander till Finlands regering och politiker som har jobbat med vårdreformen. Det är typiskt för innehållet av insändare att texten emellan kan vara ganska rakt och även aggressivt, speciellt om man skriver anonymt.

Som konstaterats, vård- och landskapsreformen har inte hunnit undersökas, och identitet kan man alltid forska vidare i, speciellt om man undersöker identitet hos en enskild person. Det finns säkert otaliga sätt ämnet kan tillämpas i praktiken, och i fortsättningen hoppas jag att det finns mer forskning om detta ämne.

När jag började skriva avhandlingen var det ganska oklart med hur vård- och landskapsreformen skulle genomföras i framtiden, och nu i våren 2018 verkar det fortfarande vara lika oklart. Vi vet inte om hur mycket som kommer att förändras när det gäller vården i Vasa. Kommuner i hela landet har möjligen börjat göra några planer eller beslut, men innan det finns nya kan inget säkert sägas om situationen.

LITTERATUR

Anttila, J. 2007. Kansallinen identiteetti ja suomalaiseksi samaistuminen. En socialpsykologisk undersökning. Yliopistopaino, Helsinki. Tillgänglig: <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/23476/kansalli.pdf?sequence=2> (Hämtad: 15.3.2017)

Björkstrand, G. Folktinget 2005. Identitet och framtid. Folktingets undersökning om finlandssvenskarnas identitet hösten 2005. Utgivits med stöd av Svenska Kulturfonden. Tillgänglig: http://www.folktinget.fi/Site/Data/1597/Files/Folktinget_low.pdf (Hämtad: 17.10.2016)

Brewer, Marilyn B. (2001) *The many faces of social identity: implications for political psychology*. Political Psychology 22 (1), 115 - 125.

Bucholz, M. & Hall, K. 2005. *Identity and interaction: a sociocultural linguistic approach*. SAGE publications Vol 7(4-5): 585-614. London, Thousand Oaks. Tillgänglig: www.sagepublications.com

Henning-Lindblom, A. 2012. *Vem är jag, vem är vi, vem är vem i vårt land? Kontextens betydelse för gruppidentifikation och stereotyper bland svensk- och finskspråkiga i Finland och Sverige*. En doktorsavhandling. Forskningsinstitutet, svenska social- och kommunalhögskolan, Helsingfors universitet. Tillgänglig: <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/35618/vemarjag.pdf?sequence=1> (Hämtad: 9.11.2016)

Henriksson, L. 2011. *En- eller tvåspråkiga lösningar. Om språkliga konsekvenser vid sammanslagningar*. Publikationen i serien Magma pm. Finlands svenska tankesmedja Magma. Tillgänglig: http://magma.fi/images/stories/reports/mpm2_1eller2.pdf (Hämtad: 12.3.2017)

Finlands grundlag 731/1999. Tillgänglig: <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1999/19990731> (Hämtad: 16.2.2017)

Finlands språklag 423/2003. Tillgänglig: <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2003/20030423> (Hämtad: 10.3.2017)

Justitieministeriet (2017). Handlingsplan för nationalspråksstrategin. Utredningar och anvisningar 13/2017. Helsingfors. Tillgänglig: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/79299> (Hämtad: 21.5.2017)

Levikkihakku (2016). Tillgänglig: <http://mediaauditfinland.fi/levikit/levikkihakku/> (Hämtad: 17.5.2018)

Liebkind, K & Henning-Lindblom, A. (2015) *Identitet och etnicitet – och språk?* I: Tandefelt, M. (2015) *Gruppspråk, samspråk, två språk. Svenskan i Finland – i dag och i går* I:2. Svenska litteratursällskapet i Finland. Helsingfors

Liebkind, K. & Sandlund, T. 2006. *Räcker det med svenskan? Om finlandssvenskarnas anknytning till sina organisationer.* Svenska litteratursällskapet i Finland

Liebkind, K., Teräsaho, M. och Jasinskaja-Lahti, I. 2006. *Upplevelser av hot mot den finlandssvenska identiteten – orsak till identitetsförstärkande strategier?* I: Liebkind, K. & Sandlund, T. 2006. *Räcker det med svenskan? Om finlandssvenskarnas anknytning till sina organisationer.* Svenska litteratursällskapet i Finland

Lind Palicki, L. (2015) *Diskursanalys.* I: Boyd, S. & Ericsson, S. Red. (2015). *Sociolingvistik i praktiken.* Lund. Studentlitteratur AB

Meinander, H. 2016. *Nationalstaten. Finlands svenskhet 1922 – 2015.* Svenska litteratursällskapet i Finland

Pietikäinen, S. & Mäntynen, A. (2009) *Kurssi kohti diskurssia.* Tampere. Vastapaino

Saukkonen, P. 2011. Varför irriterar finlandssvenskarna? En medieanalys med sammandrag på svenska. Utgivare: Finlands svenska tankesmedja Magma. Tillgänglig: http://magma.fi/images/stories/reports/ms1101_mikasu_s.pdf (Hämtad: 30.3.2018)

Social- och hälsovårdsministeriet. 2015. Reform i social- och hälsovård 2015 – 2019. En informationsbroschyr. Tillgänglig: http://stm.fi/documents/1271139/1332838/Sote-uudistuksen+tietolehtinen+9_2015/a6f19294-ea52-4c47-b13f-ba15c571e843 (Hämtad: 12.11.2017)

Social- och hälsovårdsministeriet, Finansministeriet. Regeringens reform. Allmän och aktuell information om vård- och landskapsreformen. Tillgänglig: <http://alueuudistus.fi/sv/framsida> (Hämtad: 20.2.2017)

Social- och hälsovårdsministeriet, Finansministeriet. Regeringens reform. Beslutsfattande. Tillgänglig: <http://alueuudistus.fi/sv/regionforvaltningsreformen/beslutsfattande> (Hämtad: 17.5.2018)

Stadrådets kansli (2017). *Regeringens berättelse om tillämpningen av språklagstiftningen 2017*. Regeringens publikationsserie 9/2017. Helsingfors. Tillgänglig: http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160385/H0917_Regeringens%20berattelse%20om%20tillampningen%20av%20spraklagstiftningen%202017_net.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Hämtad: 21.5.2018)

Statistikcentralen. Webbsida till statistikcentralen i Finland 2017. Tillgänglig: http://www.stat.fi/index_sv.html (Hämtad: 21.3.2017)

Sundell, B. *Det yttre trycket – omvärldsanalys för det svenska i Finland*. En Magma-studie 2/2016. Finlands svenska tankesmedja Magma. Tillgänglig: <http://magma.fi/uploads/media/study/0001/01/da3679e7a709531c2e191046bd0c05af351fae38.pdf> (Hämtad 20.7.2017)

Sundell, B & Wikberg, K. 2010. *Det svenska i Finland år 2030. Ett scenarioprojekt om svenskans framtid utgående från förändringen i vår omvärld*. En Magma-studie 1/2010. Finlands svenska tankesmedja Magma och Finlands Kommunförbund. Tillgänglig: http://magma.fi/images/stories/reports/ms1001_vision2030_web.pdf (Hämtad: 15.3.2017)

Suominen, A. 2017. *Regeringen Sipilä och svenskan*. En pamflett om jourrefrom. Tankesmedjan Agenda. Tryckeri: Vasa. Tillgänglig: https://www.bildningsforbundet.fi/Site/Data/2477/Files/Regeringen%20Sipila%CC%88%20och%20svenskan_w.pdf (Hämtad: 19.3.2018)

Tandefelt, M. (ref) 2015. *Gruppspråk, samspråk, två språk. Svenskan i Finland – i dag och i går*. Svenska litteratursällskapet i Finland

Winther Jørgensen, M. & Phillips, L. 2000. *Diskursanalys som teori och metod* (Översättning: Sven-Erik Torhell). Studentlitteratur. Lund.

Yle Nyheter. 2016. *Vaasa menettämässä laajan sairaalapäivystyksen – Seinäjoella turvattava ruotsinkielisten palvelut*. Tillgänglig: <http://yle.fi/uutiset/3-9348374> (Hämtad: 21.3.2017)